

MESERIASUL AZ IPAROS

PRIMORDIUM
REINHART KULI

INREG. N° 16. PUBL. PERIODICE
PREZ. 16/1938 I TRIB. ARAD.

GAZETA COMERCANTILOR SI MESERIASILOR
KERESKEDOK ES IPAROSOK LAPJA

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
ARAD
STR. BRATIANU 10
TEL: 20-92

A „KERESKEDŐK LAPJA” olvasóihoz

Ujjászervezett, a gazdasági élet minden figyelemre méltó megnyilvánulásáról híven beszámoló, gazdag tartalmú lapot visz el a posta az olvasóhoz. A „Kereskedők Lapja”, amelyet a kereskedők már évek óta szeretetükbe fogadtak, ezennél nemcsak a kereskedő réteghez szól, nemcsak az ő számukra készül, hanem az általános tekintélynek és az olvasók körében oly komoly rokonszenvnek örvendő „Az Iparos”-sal együttműködve, ezzel egybeolvadva, megkeresi az utat az iparoshoz is, hogy ugyanolyan pontosan, lelkiismeretesen és szakszerűen tájékoztassa őket a kereskedelmet és ipart érdeklő eseményekről, rendelkezésekről, mint ahogyan a jól bevált gyakorlat alapján dr. Bösörényi Andor tette és akinek közhasznú és kiváló munkáját az ő szelleméhez alkalmazkodva, Bakács Gyula, a „Kereskedők Lapja” bántási szerkesztőjének vezetésével fogjuk tovább folytatni.

Az „Iparos” és a „Kereskedők Lapja”, ha eddig külön is haladt, lényegében egy utat járt, egy és ugyanazon célt szolgált. A gazdasági élet két hasznos, tevékeny, nélkülözhetetlen rétegének: az iparosság és a kereskedők érdekeinek szószólója volt, ugyanakkor pedig odahatott, hogy képzett és főleg tájékozott kereskedő és iparostársadalmat neveljen, annak állandóan szolgálatára álljon és tájékoztató jellegű cikkeivel, tanácsaival, a törvények ismertetésével elejét vegye annak, hogy az említettek akaratlanul is kihágásokat kövessenek el, törvényes intézkedések teljesítését elmulaszták és emiatt esetleg súlyos anyagi károkat szenvedjenek.

Ezt a munkát akarjuk továbbra is igaz lelkiismerettel, felelősségérzettel tovább folytatni.

Olyan időket élünk, amikor a gazdasági élet minden tényezőjének fokozott tájékozódottságra van szüksége, amikor nemcsak a nagyvállalkozó, de a legkisebb kereskedő és iparos saját érdekében való feladatot teljesít, ha a legaprókább megismerkedik az őt érintő, mindennapi tevékenységét szabályozó rendelkezésekkel. Ezért fokozott súlyt kívánunk fektetni a jövőben a különböző gazdasági jellegű törvények, valamint a kereskedő és iparostársadalmat érintő miniszteri rendelkezések ismertetésére, magyarázatára abban a formában, mint ahogyan azt a „Kereskedők Lapja” olvasóközönsége már ismerte. Ugyanakkor általános jellegű gazdasági cikkeivel tájékoztatást kívánunk nyújtani azokról az irányelvekről, amelyek az ország, valamint — szélesebb horizontot véve — Európa gazdasági életének alakulásánál érvényesülnek.

Az olvasó tehát, akihez ezeket a szavakat intézzük, bizalommal veheti kezébe ezt, a most ujjászervezett lapot. Becsületes munka termékét kapja, a segítő társ baráti keze nyúl felé, a szelény segítő társá. aki bizonyosságot akar tenni arról, hogy hivatásának valóban a szolgálatát tekintve, a hasznos szolgálatot mindazok számára, akik a kereskedelem és iparban tevékenykednek.

Lapunk fejlécén régi, patinás, név olvasható, Reinhart Gyula neve. Az ő országos tekintélynek örvendő személye az, akinek irányításával munkálkát folytatjuk. Ez a név tradíciót jelent, a becsületes és megalapozott munka tradícióját, egyben pedig kezesség; a jövőre is, annak kezességét, hogy a most ujjászervezett lap becsülettel, kitartással, lankadatlan munkakedvvel, hivatásának tudatában szolgálja majd a gazdasági életnek azt a két fontos tényezőjét, amelynek szolgálatában áll, amelynek hasznára kíván lenni: a kereskedelmet és az ipart.

Szeptember 30-ig vehető igénybe a kihágási jegyzőkönyvekből származó adótartozások és bírságok csökkentett összeggel való kifizetésének kedvezménye

Csak a jóváhagyás végett 1940. július 31-ig beiktatott jegyzőkönyvek esetében vehető igénybe a kedvezmény. — Mi történik azon esetekben, amikor valaki az 1940. április elsején megjelent törvény által biztosított kedvezményeket már igénybe vette

A pénzügyminisztérium az 1940. augusztus 15-én életbelépett rendelet törvénnyel kapcsolatban, amely az adóügyi törvények kihágásából származó bírságok kedvezményes kifizetését biztosítja, részletes magyarázó rendelkezést adott ki. Ennek a rendelkezésnek fontosabb részletei a következők:

1. Az új törvények értelmében azon bírságok egyenlíthetők ki kedvezményesen, amelyek az alábbi törvények alapján levett kihágási jegyzőkönyvek felvételéből származnak:

- Egyenlítő törvény.
- Bélyegtörvény.
- Forgalmi és fuvarozási adóról szóló törvény.
- Látványossági adóról szóló törvény.
- Az autó adóról szóló törvény.
- A szeszmonopol törvény.
- Vámtörvény.
- Fogyasztási adótörvény.
- Zaharin törvény.

A rendelet törvény korlátozó módon sorolja fel az említett törvényeket, ami azt jelenti, hogy más törvények alapján felvett kihágási jegyzőkönyvekből származó bírságok esetében az augusztus 15-iki rendelet törvény kedvezményei nem vehetők igénybe, nem alkalmazhatók.

2. A fent felsorolt törvények esetében is a kedvezményes kiegyenlítés csak azon kihágási jegyzőkönyvek, illetve bírságok ügyében eszközölhető, ha azok az alábbi összes feltételeknek megfelelnek:

- A kihágási jegyzőkönyvek felvételének és jóváhagyása végett való bejegyzésének 1940. július 31-ig kellett megtörténnie.

Az a körülmény, hogy a szóban levő kihágási jegyzőkönyveket valóban jóváhagyták-e, vagy pedig nem és, hogy a jóváhagyásról értesítették-e az érdekelteket, már nem lényeges a kedvezmény élvezésének szempontjából. Olyan esetekben,

- amikor a kihágási jegyzőkönyveket jóváhagyás végett 1940. július 31-ike után iktatták be az illetékes szolgálatnál, a kedvezmény nem vehető igénybe, még akkor sem, ha a jegyzőkönyv felvétele 1940. július 31-ike előtt történt.
- Nem vehető igénybe a kedvezmény akkor

Lapunk főbb tartalmából:

- Részletes ismertetés a kereskedő- és iparostársadalmi folyamatok megszervezéséről szóló törvényről.
- A kihágásokból származó bírságok kedvezményes kiegyenlítésének lehetőségei.
- Az új Kereskedelmi Törvénykönyv életbelépésével járó átmeneti intézkedések.
- A szeszitalok új ára.
- A számlák illetékeinek szabályozása.
- A német hadigazdaság árpótlékjainak rendszere.

sem, ha a kihágási jegyzőkönyv bírói határozat alapján 1940. július 31-ike előtt jogerős maradt. A kihágási jegyzőkönyvet bírói úton akkor tekintik jogerősnek, ha az ellene beadott fellebbezést a bíróság letárgyalta, a bíróság határozata ellen azonban felfolyamodást nem adtak be, vagy pedig, ha felfolyamodás is történt, a bíróság a felfolyamodás alapján ítéletet hirdetett és így az összes jogorvoslati lehetőségek kimerítésével az ítélet jogerős maradt.

Igy tehát az augusztus 15-iki rendelet törvény alapján kedvezményesen módon egyenlíthetők ki a fentemlített adótörvények elleni kihágásokból származó bírságok, ha:

- A kihágási jegyzőkönyv elleni fellebbezés határideje még nem járt le.
- A kihágási jegyzőkönyv olyképpen vált jogerőssé, hogy nem adtak be ellene fellebbezést.
- A kihágási jegyzőkönyv ellen fellebbezést adtak be és az ügy a bíróság előtt még folyamatban van.
- A kihágási jegyzőkönyv ellen beadott fellebbezést már letárgyalták, de az ügyben a felfolyamodási határidő még nem járt le.
- A kihágási jegyzőkönyv ügyében fellebbezés alapján ítélet hangzott el, az ítélet ellen felfolyamodást jelentettek be, de a felfolyamodás letárgyalására még nem került sor.
- A felfolyamodást letárgyalták, de az illetékes bírói fórum az ügyet újból való letárgyalás végett visszaküldte a fellebbezési hatóságba.
- A kihágási ügy másodszor került felfolyamodás alapján a bíróság elé, mert a fellebbezési fórum nem alkalmazkodott az újratárgyalási intézkedés során hozott eljuttatott utasításokhoz.

Egészen kivételes módon akkor is igénybe vehető a kedvezményes kifizetés lehetősége,

- ha az ügyben jogerős bírói ítélet hangzott el, de igazolást nyer, hogy az ítéletet az adózó és védője távollétában hozták.

Ez a körülmény csak abban az esetben bizonyítható, ha az adózó sem személyesen, sem védő vagy meghatalmazott révén nem vett részt a tárgyaláson és így nem volt lehetősége arra, hogy védekezzék.

- Az augusztus 15-iki rendelet törvény alapján csak azok bírságok rendezhetők kedvezményesen, amelyek kiegyenlítése nem történhetik meg az állammal szembeni régi tartozások kiegyenlítéséről szóló 1940. április elseji törvény értelmében. Az 1940. április elseje előtt elkövetett kihágásokból származó, azon bírságok, amelyek az 1940. április elseji törvény alapján és feltételei szerint kiegyenlíthetők, nem rendezhetők az 1940. augusztus 15-iki törvény alapján.

A KEDVEZMÉNYES FIZETÉS FELTÉTELEI

Azon kihágásokból származó bírságok, amelyek a fentemlített feltételeknek megfelelnek, a következő kedvezményekkel egyenlíthetők ki:

1. Azon kihágásokból származó tartozások, amelyek összegében úgy az államnak járó, illeték, mint a bírság bennfoglaltatik, kiegyenlítése a következő módon történik:

a) A 100.000 lejig terjedő összegek esetében, (amelyeken az illeték, valamint a bírság is bennfoglaltatik), az illeték 50 százalékát és a bírság 2 százalékát kell kifizetni.

b) A 100.000 lejen felüli összegek esetében, (amelyekben az adó vagy illeték, valamint a bírság is bennfoglaltatik), az adó vagy illeték 60 százalékát és a bírság 5 százalékát kell kifizetni.

2. Olyan tartozások esetében, amelyek összegében csak a bírság szerepel, a kedvezményes kifizetési lehetőség a következő:

a) 100.000 lejig terjedő bírság esetében az összeg 2 százalékát kell kifizetni.

b) 100.000 lejen felüli összegek esetében a bírság 5 százaléka fizetendő ki.

A kifizetésre kerülő összeget mindenkor az eredeti kihágási jegyzőkönyvben foglalt összeg alapján számítják ki. Abban az esetben azonban, ha a fellebbezési hatóság az ügyben már ítéletet hozott, azt az összeget kell alapul venni, amelyet a fellebbezési fórum állapított meg.

A kifizetésnek készpénzben, 1940. szeptember 30-ig kell megtörténnie.

mert ezen időpont után kedvezményes kifizetés nem eszközölhető.

HOGYAN TÖRTÉNIK AZ 1940. ÁPRILIS ELSEJEI TÖRVÉNY ALAPJÁN MÁR KIFIZETETT ÖSSZEGEKKEL VALÓ KOMPENZÁCIÓ.

Sok esetben előfordult, hogy az adózók igénybe vették az 1940. április elsejei törvény által biztosított kedvezményeket a bírságok kiegyenlítésénél és ennek a törvénynek alapján kifizetést is eszközöltek. A most kiadott miniszteri rendelet értelmében az állammal szembeni kihágásokból származó azon tartozások, amelyeket csak részben fizettek ki a régi tartozások kedvezményes kiegyenlítéséről szóló 1940. április elsejei törvény alapján, teljesen felszámoltaknak akkor tekintendők, ha az érdekelt adózók 1940. szeptember 30-ig kiegyenlítik a már befizetett összegek és az augusztus 15-iki törvény alapján leszállított összegek közötti különbözetet.

Olyan esetekben, amikor az adózó az 1940. április elsejei törvény alapján az ezen törvény által előírt leszállított teljes összeget vagy ennél nagyobb összeget fizetett ki, amely azonban kisebb volt, mint a tartozás teljes értéke, a tartozás kiegyenlítettnek tekintendő és a fennmaradt összeget hivatalból leírják. Abban az esetben, amikor a kifizetett összeg nagyobb, mint amit az említett törvény alapján ki kellett volna fizetni, az adózónak nem áll jogában a többletet visszakövetelni vagy annak kompenzációját kérni.

AKI A KEDVEZMÉNYT IGÉNYBE VESZI, LEMOND A FELLEBBEZÉS JOGARÓL.

Az augusztus 15-iki törvény alapján történő kedvezményes kifizetés igénybevétele egyet jelent azzal, hogy az adózó lemond úgy a közigazgatási, mint a bírósági uton biztosított fellebbezésről vagy felfolyamodásról, még abban az esetben is, ha ügye már tárgyalás alatt van a bíróság előtt. A törvény által biztosított kedvezményes kifizetés révén az adózónak a szóban lévő kihágásból, illetve bírságból eredő tartozását teljes egészében kiegyenlítettnek tekintik és az állam erre vonatkozó követelése megszűnik. A kedvezmény igénybevétele által az adózó, nélkül, hogy ezt írásban lemondja, lemond a fellebbezés jogáról, valamint arról is, hogy a már beadott fellebbezés vagy felfolyamodás mellett kártérítést.

A 100.000 LEJEN FELÜLI KIHÁGÁSI JEGYZŐKÖNYVEK KÖZIGAZGATÁSI UTON NEM VALTOZTATHATÓK ÉS NEM SEMMISÍTHETŐK MEG.

A minisztérium rendelkezése értelmében a jóváhagyott és az adózókkal közölt 100.000 lejen felüli kihágási jegyzőkönyvek közigazgatási uton nem módosíthatók és nem semmisíthetők meg, függetlenül attól, hogy ezeket a jegyzőkönyveket mikor vették fel és mikor hagyták jóvá, vagy pedig, hogy az adózók mikor adták be módosításra vagy megsemmisítésre irányuló kérvényüket. Az ilyen kérvényt elutasított adózók két megoldás között választhatnak: vagy igénybe veszik az augusztus 15-iki törvény kedvezményeit és a lecsökkentett összeget szeptember 30-ig kifizetik, vagy pedig bírósági uton kérnek döntést ügyükben és ebben az esetben ki kell fizetniük a teljes tartozást.

A 100.000 lejen aluli kihágási jegyzőkönyvek, amelyek ügyében jogerős bírósági ítélet nem hangzott el, a különleges ellenőrző bizottságok által módosíthatók az adóügyi eljárásról szóló törvény 48. szakasza értelmében, feltéve, ha megállapítást nyert, hogy részben vagy egészben alaptalanok.

Azok, akik kihágási ügyekben feljelentést tesznek, juttatásukban azt a csökkentett összeget kap-

ják meg, amelyet az adózó bírságként kifizet.

Az állam követeléseinek behajtását az augusztus 15-iki törvény kedvezményeitől függetlenül, szeptember 30-ig is folytatják.

Külön hangsúlyozza a rendelkezés, hogy az augusztus 15-iki törvény által biztosított lehetőségek nem jelentik azt, hogy az állam ne hajtja be a szeptember 30-ig terjedő időszakban is, akár végrehajtás révén követeléseket. Azon tartozások esetében, amelyek az augusztus 15-iki törvény értelmében kedvezményesen egyenlíthetők ki, sem a minisztérium, sem pedig a bírósági fórumok fizetési haladékot nem adhatnak.

MILYEN KÖVETKEZMÉNYEKEL JÁR, HA VALAKI NEM VESZI IGÉNYBE AZ AUGUSZTUS 15-IKI TÖRVÉNY ALTAL BIZTOSÍTOTT KEDVEZMÉNYEKET

Azok, akik ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel és akik, bár a törvény erre módot ad, nem veszik igénybe az augusztus 15-iki törvény által biztosított kedvezményeket:

a. végérvényesen elvesztik azt a jogot, hogy az adóknál, illetékeknél és bírságoknál bármilyen csökkentést élvezzenek, így tehát ezektől a tartozás teljes összegét behajtják;

b. végrehajtás útján hajtják be tőlük a szóban lévő összegeket, akár ingó és ingatlan vagyoniuk eladása révén, olyképen, hogy a tartozás teljes összege legkésőbb 1940. december 31-ig kiegyenlítést nyerjen.

A háboru kitörése óta 42 százalék drágulás állott be

Augusztusban négy százalékos áremelkedés volt általában

Az augusztusi drágasági Indexszámot 57.67-ben állapították meg. Az Indexszámok az 1940. év folyamán így emelkedtek:

Január	45.69.
Február	47.20.
Április	48.90.
Május	50.24.
Június	52.62.
Július	55.46.

1939. augusztusában, tehát a háború kitörése előtt a drágasági index 39.64 volt. 1938. januárjában az index 29.51 volt. Tehát 1938 januárja óta

85 százalékkal, 1939. augusztusa óta 42 százalékkal emelkedett a drágaság.

Az augusztusi index összetevői:

Élelmiszer	42.56.
Ruházat	63.31.
Különbözők	56.44.

Az Argus a Viator-rendszerű indexszámok közzététele mellett rámutat arra, hogy augusztus hónap az élelmiszer-bővege jellemezte. A vaj- és turófélek emelkedtek és a vaj 80 leles kg.-kénti árat ért el. A tejtermelés — úgy látszik — a két év előtti felére csökkent.

Olariu Iustin 1864-1940

Augusztus 23-án pénteken hunyta hosszú szenvedés után örök álmra szemeit az aradi ipartestület utolsó elnöke Olariu Justin, cipésmester akinek halálával egyik legértékesebb mozgalmi vezető-embere távozott el az élők sorából a város iparos társadalmának. Olariu Justin szakmájának, a cipész iparnak előkelő képviselője volt már a békevilágban is. A világháború előtti években ő hívta életre az aradi cipésmesterek termelő szövetkezetét. A vállalkozás, amelybe a város cipésziparosságának jelentős része bekapcsolódott, különösen a háború folyamán jutott a fejlődés magas fokára mint hadseregszállító. A vállalat a háború utáni években számolt fel. Olariu Justin elévülhetetlen érdemeket szerzett ennek az iparos intézménynek nemcsak életre hívása, hanem annak vezetése terén is. mert a szövetkezetnek megszűnéséig elnök-igazgatója volt. Az aradi ipartestületnek több évtized óta előjárósági tagja volt, később társelnöke volt Olariu Justin, akit a város iparossága az ipartestület felosztása előtti években az előkelő iparos intézmény elnökévé választott meg. Elnöke volt Olariu Justin az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Egyesületének is és hosszú idő óta igazgatósági tagja, az utóbbi években alelnöke volt Arad büszkeségének, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének. Közéleti munkásságát az jellemezte, hogy Olariu Justin jóindulatú, megértő ember volt, akinek igazán csak tisztelői és jóakarói voltak.

Temetése augusztus 24-én, szombaton volt. A felsőtemetőbeli családi sírhely körül Reinhart Gyula vezetése alatt ott láttuk a város iparosságának színe javát, akik nagyszámban kísérték el utolsó útjára Olariu Justint, aiken őszinte részvételt melegszerű barátjukat és jóakarójukat gyászolták.

ELEMEK ÉS SZÉNTRUDAK ILLETEKÉNEK EMELESE

A Monitorul Oficial közli azt a rendeletet, amellyel a belföldön készülő galvanielemelek és importált szénrudak fix illetékét 75 leire emelte fel, amelyhez 37.50 lei repülőilleték járul. A belföldi galvanielemelekre még hat százalékos forgalmi adó és 3 százalékos repülőilleték jár, amelyet a jövőben az importált szénrudak után is szedni fognak.

A 2 SZÁZALÉKOS NEMZETVEDELMI ILLETEK ELLENI SZÁZ LEJEN ALULI KIHÁGÁSOK AZONNAL KIFIZETENDŐK

A pénzügyminisztérium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték elleni kihágások esetében, ha a le nem rótt nemzetvédelmi bélyeg összege a 100 leit nem haladja meg, a bírságot, azonnal ki kell fizetni. Ez a bírság a le nem rótt illeték tisztségére. A kifizetés olyképen történik, hogy a kihágásról jegyzőkönyvet vesznek fel és erre ragasztják rá az illeték összegének, valamint ennek tisztségének megfelelő 2 százalékos bélyegét. Ezeket a jegyzőkönyveket a pénzügyigazgatóságokon őrzik meg és csak abban az esetben továbbítják a pénzügyminisztériumba, ha az érdekelt nem alkalmazkodna a fenti rendelkezésben előírt eljárásához.

LEHET-E A KÉPVISELETET INDOK NÉLKÜL MEGVONNI?

A Syntax bucarestii cég 1920 óta képviselte a nagyváradi Vegyi és Élelmiszeripari r. t. céget a bucarestii piacon. Legutóbb megvonta a nagyváradi gyár a képviselést, amire a volt képviselő 2 millió leles kártérítési pert indított ellene. A kereset szerint a felperes cég óriási összegeket áldozott a nagyváradi cég gyártmányainak bevezetésére. Ezen az anyagi káron kívül — mondja a kereset — a képviselést megvonása súlyos erkölcsi kárt okozott, mivel azt kereskedelmi körökben a képviselői cég reputációjának terhére foghatják fel.

A tanonctanfolyamok megszervezéséről szóló rendelet törvény teljes szövege

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. Az ipari, kereskedelmi és műhelytanoncok részére szolgáló szaktanfolyamok, úgy a jelen törvény megjelenésekor létezők, mint azok, amelyek a jövőben létesítenek, megszervezésük és működésük szempontjából a jelen törvény rendelkezései alá esnek.

2. §. Ezen tanfolyamok célja:

a) Hogy kiegészítsék a tanoncok szaktudását, amelyet a műhelyekben vagy üzletekben nyertek, mindazon szakmabeli ismeretekkel, amelyek elősegítik ipari vagy kereskedelmi munkájukban való tökéletesedést;

b) Hogy megerősítsék és továbbfejlesszék az inasok által az elemi iskolákban nyert ismereteket;

c) Hogy a tanoncok képességeit fejlesszék és hogy megtanítsák őket a takarékosagra és rendszeretetre az ipari, családi és közéletben;

d) Hogy fejlesszék a király, haza és a nemzet iránti szeretetüket.

3. §. A tanoncok szaktanfolyamainak létesítése, fenntartása, szervezése és ellenőrzése a munkügyi minisztérium hatáskörébe tartozik.

A tananyagot a nemzetnevelésügyi minisztériummal egyetértésben állapítják meg, az alsó és középfokú ipari szakoktatás legfelsőbb tanácsának véleményezése alapján.

4. §. A munkügyi minisztérium által létesített tanonc-szaktanfolyamok a nyilvános iskolák helyiségeiben fognak működni.

A helytartóságok és községek kötelesek megfelelő költségvetésükbe felvenni a munkügyi minisztérium által létesített szaktanfolyamok helyiségeinek fűtési, világítási és tisztántartási költségeit.

5. §. Tanoncok részére létesíthetnek még szaktanfolyamokat a munkügyi minisztérium jóváhagyásával a következők:

a) A munkakamarák, valamint a kereskedelmi és iparkamarák;

b) Az állami, községi vagy magán jellegű ipari és kereskedelmi vállalatok;

c) A vallástörvény által elismert történelmi vallásfelekezetek törvényes szervezetei

d) Iparos intézmények, amennyiben azok tagjai románok, ha jogszemélyiséggel rendelkeznek és ha működésük elismerten közérdekű;

Fizikai személyek, amennyiben nem munkaadók, nem létesíthetnek ilyen szaktanfolyamokat.

Kivételt képeznek ez alól azok a személyek, akik összeköttetésben vannak a műszaki és ipari szakoktatással, vagy kézműipart előkészítő tevékenységgel.

Az állami, községi vagy magánvállalatok mellett létesített szaktanfolyamok csak saját tanoncaik részére engedélyezhetők.

6. §. Hogy egy szaktanfolyam engedélyezhető legyen, a következő feltételeknek kell megfelelnie:

a) Rendelkezék olyan helyiséggel, amely megfelel minden egészségügyi feltételnek és amelynek szomszédságai nem veszélyesek a tanoncok erkölcsére és egészségére.

b) Rendelkezék a szükséges bútorral és tanítási felszereléssel;

c) A rendes működéséhez szükséges alapok, vagy jövedelmek biztosítva legyenek;

d) Az oktató és adminisztratív személyzet névsorát tartoznak felterjeszteni a szükséges bizonyító okmányokkal, hogy jelen törvény követelményeinek megfelelnek.

Ilyen szaktanfolyamok alapítói, akik nem szerezték be előzetesen a munkügyi minisztérium engedélyét, a minisztérium által 5.000—50.000 lejig terjedő büntetéssel sújtandók.

7. §. Bárki legyen is valamely szaktanfolyam létesítője, annak szervezése, vezetése és ellenőrzése a munkügyi minisztérium hatáskörébe tartozik, amely ezen célból a nemzetnevelésügyi minisztériummal és az ezen minisztérium mellett működő alsó és középfokú ipari szakoktatás legfelsőbb tanácsával fog közreműködni.

A nemzetnevelésügyi minisztériumnak joga

van ellenőrizni, hogy a legfelsőbb szakoktatási tanács kötelező határozatait betartatnak-e.

8. §. Jelen törvény rendelkezései a nemzetvelésügyi minisztériumhoz tartozó és általa létesített tanoncsiskolákra csak programjuk és működési módjuk tekintetében vonatkoznak.

II FEJEZET

A szaktanfolyamok szervezése.

9. §. A tanonc-szaktanfolyamok 3 kategóriába oszthatók:

- a) Ipari tanonc-szaktanfolyamok;
- b) Kereskedelmi tanonc-szaktanfolyamok
- c) Tanonc-szaktanfolyamok.

10. §. Ezen szaktanfolyamok tartama, a foglalkozás neve szerint 3 vagy 4 év. A kötelező oktatási órák száma minden osztály részére legkevesebb évi 280 óra.

Az oktatási órák a lehetőség szerint a tanonctörvényes munkaideje alatt tartandók.

11. §. Valamennyi kategóriában előadandó tananyag két megfelelő csoportba osztható a szaktanfolyamok célja szerint, és pedig:

- a) Szakmai ismeretek;
- b) Általános ismeretek.

12. §. Az iparos tanoncok részére szükséges szakmabeli ismeretek a következők:

Minden egyes ipari szakma által használt szerzőszámok és gépek ismerete; az anyagok és azok feldolgozásának ismerete általános műszaki fizikai és kémiai ismeretek; költségvetés és könyvelés egy műhely részére.

13. §. A kereskedelmi tanoncok részére szükséges szakmabeli ismeretek a következők: áruismeret, az áru-előállítás helyének, elraktározásának, szállításának, számlázásának ismerete és általános könyvviteli ismeretek.

14. §. Az általános ismeretek, amelyeknek célja az írás, olvasás, számolás ismerete, a király, haza és a nemzet-szeretet érzése, a nemzeti és társadalmi kötelezettségek, a tanonc fizikai és morális egészsége, a rendszeretét és takarékoság, a következő oktatási anyagból állanak: román nyelv, praktikus számtan és mértan, a románok története, Románia földrajza és összeköttetései más népekkel, könyvviteli ismeretek, állampolgári, egészségügyi, vallási ismeretek, esetleg idegen nyelvek ismerete.

15. §. Az előző szakaszokban foglalt ismeretek, amelyek a három kategóriába tartozó tanfolyamhoz és a tanoncok értelméhez méretezettek, három vagy négy iskolaévre oszlanak a végrehajtási utasítás rendelkezései szerint.

A minden iskolai évben előadandó oktatási program a 3. szakasz 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően állapítatik meg.

16. §. Az oktatási anyag tanszékek szerint kerül beosztásra. A tanszékek összetétele az oktatási programban foglaltatik egy-egy tanszék képező tanórákból és osztályokból áll.

A tanszékek legkevesebb heti 12 órai oktatásból állanak, amennyire lehetséges azonos, vagy rokon-előadási anyaggal.

Az általános ismeretek anyaga a lehetőség szerint két-két tanszékre osztatik éspedig:

- a) az irodalmi tanszék;
- b) tudományos tanszék.

Azon helyiségekben, ahol a tanulók kis száma miatt nem létesíthetők tanszékek, az oktatási anyag legkevesebb 4 órás csoportokba osztatik lehetőség szerint azonos szakmából.

17. §. A tanonc-szaktanfolyamok által használt tankönyvek a munkügyi minisztérium által létesített oktatási program szerint irandók és a minisztérium által hagyandók jóvá, a nemzetnevelésügyi minisztériummal karöltve.

18. §. A munkügyi minisztérium más hatóságok, vagy szakkamarák által létesített szaktanfolyamok programjába felvett ismeretek előadása az állam nyelvén történik.

Ugyancsak az államnyelv az előadási nyelv az ipari vagy kereskedelmi vállalatok, szakmai szervezetek, vagy történelmi felekezetek szervezetei által

létesített és fenntartott szaktanfolyamoknál, ha az ot tanuló tanoncok többségének anyanyelve román.

Az előző bekezdésben foglalt szaktanfolyamoknál, ahol az államnyelvtől eltérő anyanyelvű tanoncokat tanítanak, az előadás nyelvét a szaktanfolyam fenntartója határozza meg. Ezekre a tanfolyamokra azonban nem vehetők fel más anyanyelvű tanoncok.

19. §. Azon tanonc-szaktanfolyamoknál, amelyeknek több mint 50 rendszeresen látogató tanulója van valamennyi osztályban, a munkügyi minisztérium elrendelheti az illető osztály kettéosztását egy párhuzamos osztály létesítésével. Nem osztható ketté azonban az az osztály, amelynek párhuzamos osztályában nem biztosítható rendszeresen legkevesebb 25 tanuló látogatása.

Minden egyes párhuzamos osztályba lehetőleg ugyanazon szakmába, vagy rokonszakmába tartozó tanoncok irandók be.

20. §. Az iskolai év szeptember 1-én kezdődik és június 30-án végződik. A tanfolyamok szeptember 15-től május 31-ig tartanak. Az első 15 nap alatt a tanoncok beiratása történik.

Június hó folyamán tartandók a vizsgák és a június hó 8-iki ünnepély, valamint minden iskola-év befejező ünnepélyeinek előkészülete tartandó tekintete véve minden egyes szakma szezonkarakterét.

21. §. A szaktanfolyamok a tanoncok részére díjmentesek.

III. FEJEZET

Oktató személyzet.

I. TAGOZAT

Osztályozás

22. §. A munkügyi minisztériumhoz tartozó tanonc-szakiskolák oktató személyzete a tanár címet viseli.

Ezek rendes, vagy segéd-tanárok.

A fiútanonc szakiskoláknál csak férfiak, míg a leánytanoncsiskoláknál csak nők taníthatnak.

23. §. Rendes tanárok mindazok, akik a költségvetés keretén belül létesített üresedésben levő tanszékekhez kaptak kinevezést jelen törvény rendelkezéseinek megfelelően.

A rendes tanárok két kategóriába tartoznak és pedig:

- a) Ideiglenes jelleggel bíró tanárok és
- b) véglegesített tanárok.

24. §. A rendes tanárok minisztériumi határozattal nevezetnek ki eleinte ideiglenes jelleggel.

Tényleges, legalább 3 évig tartó szolgálat után véglegesíthetők, miután egy különleges vizsgálat megállapítja rátermettségüket, pontosságukat, erkölcsiségüket és lelkiismeretességüket a szolgálatban.

A véglegesítés legmagasabb királyi rendelettel történik.

25. §. Helyettesítő tanárok mindazok, akik olyan tanórákra kaptak kinevezést, amelyek nem képeznek tanszéket, valamint azok, akik valamelyik rendes tanárt helyettesítik, aki törvényes szabadságon tartózkodik, vagy más beosztást kapott.

II. TAGOZAT

A rendes tanárok kinevezése

Kinevezési feltételek

26. §. Ahhoz, hogy valaki rendes tanárrá kinevezhető legyen, nemcsak jelen törvény 37-ik szakaszában foglalt képesítéssel kell bírnia, hanem a Regele Carol II. köztisztviselői kódex 3-ik szakaszában foglalt feltételeknek is meg kell felelnie.

27. §. Ahhoz, hogy a kérvényező kinevezhető legyen, a következő képzettségek egyikével kell rendelkeznie:

a) Ipari szaktanfolyamoknál: mérnök, építész műszaki iskolai, vagy almérnöki iskolai, vagy ennek hiányában ipari főceumi végzettséggel.

b) Kereskedelmi jelleggel bíró szaktanfolyamoknál: kereskedelmi akadémiával.

c) Tanonc-szaktanfolyamoknál felsőbbfokú szakiskolai végzettség, vagy ennek hiányában ipari főceumi végzettség.

d) Általános ismeretek előadásához: felsőbb tanfokú képezdei végzettség, irodalmi vagy matematikai fizika-kémiai diploma és felsőbbfokú tanítói végzettség.

28. §. A szakmai kamarák, szakmai szervezetek ipari vagy kereskedelmi vállalatok és a történelmi vallásfelekezetek törvényesen létesített szervezetei által alapított és fenntartott tanonc-szaktanfolyamok tanárainak és igazgatóinak működését a mun

külgügyi minisztérium engedélyezi a végrehajtási utasításban foglalt feltételek mellett, minden iskolaév kezdetén.

Ezek a tanárok mindenben meg kell feleljenek a jelen törvény 36. és 37. szakaszaiban foglalt feltételeknek.

Kinevezésük a szaktanfolyam fentartói által történik, ahol működnek.

Valamennyi szaktanfolyam tanárai és igazgatói, akiknek működését a munkügyi minisztérium engedélyezi, kötelesek engedélyük átvételkor esküdni a király, alkotmány és az ország törvényei iránti hűségükről.

A katedrák elfoglalásának feltételei.

39. §. Minden évben június 1 és 5-ike között a munkügyi minisztérium a Hivatalos Lapban jeleníti meg a június 1-ig üresedésben levő tanszékek kimutatását, valamint azon tanszékeket, amelyek október 1-ig bezárólag üresedésbe kerülnek a tanári testület tagjainak nyugdíjaztatása révén.

Azok, akik jelen törvény feltételeinek megfelelően és valamely üresedésben levő tanszéket el akarnak foglalni, kérvényezniük kell azt a munkügyi minisztériumnál, legkésőbb június 25-ig, megjelölve azon tanszékeket, amelyeket elfoglalni kívánnak, kívánságuk szerinti sorrendben, lehetőleg azon tanszékek megjelölésével is, ahol üresedés állhat esetleg elő a rendes tanár elhelyezésével.

40. §. Június 25 és július 20 között a minisztérium megfelelő igazgatósága megvizsgál valamennyi beérkezett kérvényt és kimutatásokat készít valamennyi kérvényező helyzetéről, akik a törvényben foglalt feltételeknek megfelelnek, indítványokat terjesztve elő a minisztériumhoz a következő szakasokban foglalt elsőbbségi sorrend szerint.

41. §. A tanszékekre való kinevezések a következő sorrendben történnek:

1. A munkügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolák oktató személyzetéhez tartozó rendes tanárok áthelyezésével, akik a jelen törvénynek megfelelően nevezettek ki.

Az áthelyezés a következő szempontok és elsőbbségi sorrend szerint vezetendő keresztül:

a) Azok, akik a vizsgálatok alkalmával a felvett jegyzőkönyvekben jobb minősítésben részesültek az utóbbi 5 év alatt;

b) akiknek komolyabb családi és anyagi érdekeik fűződnek az áthelyezéshez;

c) akik az állami szolgálatban eltöltött magasabb korosztállyal bírnak.

2. A nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanoncskolák testületének rendes tagjai áthelyezésénél az áthelyezés a következő szempontok és elsőbbségi sorrend szerint vezetendő keresztül:

a) Azok, akik a felvételi vizsga alkalmával jobb minősítő osztályzatot nyertek;

b) akiknek komolyabb családi és anyagi érdekeik fűződnek hozzá;

c) akik az oktatásban magasabb korosztállyal bírnak.

3. Kinevezés által, azon a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanoncskolák testületének rendes tagjainak sorából, akik a középoktatási törvény szerint jogosultak a szolgálatba való visszahelyezésre.

4. Kinevezés által, azok közül, akik a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanoncskolákba felvették.

A kinevezés a következő szempontok és elsőbbségi sorrend szerint történik:

a) A képesítési kimutatás korábbi korosztályai;

b) osztályozás;

c) komolyabb családi és anyagi érdekelttség.

5. Pályázat által, azok között a személyek között, akik jelen törvény követelményeinek megfelelnek és amely pályázat a végrehajtási utasítás vagy miniszteri rendelet által szabályoztatik.

A kinevezés a következő szempontok és elsőbbségi sorrend szerint történik.

a) Osztályozás;

b) azok, akik legalább 3 évig szolgáltak mint kisegítők a tanoncs szaktanfolyamokon;

c) komolyabb családi és anyagi érdekek.

42. §. A családi és anyagi érdekek, amelyekre tekintettel kell lenni áthelyezéseknél vagy kinevezéseknél, sorrendben a következők:

a) A kérvényezett helységben a házastársnaknak állandó foglalkozása van, elsősorban azok jönnek tekintetbe, akiknek házastársa állami hivatalnok;

b) Azok, akiknek gyermekei olyan iskolát látogatnak, amely nem működik azon helységben, ahol rendes tanárok;

c) saját ház a kért helységben

d) eltartott családtagjai (özvegy anyja, kis-koru testvérek), akik a kért helységben laknak.

43. §. Az áthelyezéseket és kinevezéseket a munkügyi minisztérium végzi július 20 és 25 között. Döntése miniszteri rendelet formájában szeptember 1-én a Hivatalos Lapban közzétendő.

44. §. Azok a rendes tanárok, akik a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanoncskolák testületéhez tartoznak és átmennek a munkügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolák testületéhez, mindennemű jogukat a véglegesítési időre, rangjukra és nyugdíjaztatásra vonatkozólag, amelyeket abban a tanoncskolákban elnyertek, megtartják és joguk van újból visszatérni a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolák testületéhez az ezen minisztérium áthelyezési szabályzata szerint, megtartva minden előző volt jogait és azokat, amelyeket a munkügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolákban nyertek.

45. §. Kinevezések és áthelyezések a munkügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolák testületénél csak az ezen törvényben foglalt időben és feltételek mellett történhetnek.

Kinevezések és áthelyezések, amelyek személy szerint más időben történnének, mint azt jelen törvény előírja, kivéve a 39-ik szakaszban foglalt engedélyezésekkel, valamint más szakra, mint amelyre a kandidatele képesítve van, érvénytelenek és a minisztériummal szemben semmilyen jogot nem érvényesíthetnek, akik e törvényellenes kedvezményben részesültek és a minisztérium bármikor megsemmisítheti az ilyen áthelyezéseket.

A jelen törvényben foglalt szempontok és elsőbbségi sorrend tekintetbe vételének elhanyagolása csak akkor vonja maga után a kinevezés vagy áthelyezés érvénytelenítését, ha a sérelmezett fél vagy közvetlenül a minisztériumhoz, vagy a közigazgatási bírósághoz fordul panasszával és pernyertes lesz.

Minden esetben az érdekelt félnek, ha valamely kinevezés vagy áthelyezés folytán sérelmet szenvedett, joga van a közigazgatási bírósághoz fordulnia, vagy panasszal fordulhat a minisztériumhoz a kinevezettek vagy áthelyezettek nevének a Hivatalos Lapban való közzétételétől számított 30 napon belül.

III. TAGOZAT

Segédtanárok kinevezése

46. §. Az üresedésben levő órák, amelyek nem képeznek tanszéket és nem bíztak rendes tanárra a törvényes órák kiegészítéséül, a Hivatalos Lapban közzétételnek július 25. és augusztus 1. közötti időben.

Akik ezen órákon mint helyettesítők kívánnak tanítani, augusztus 15-ig nyújthatják be kérvényüket a munkügyi minisztériumhoz.

A helyettesítők kinevezését a munkügyi minisztérium végzi, miniszteri rendelettel szeptember hó 1-én.

Segédtanárokként csak azok nevezhetnek ki a kérvényezők közül, akik a 36. szakaszban foglalt általános és a jelen törvény 37-ik szakaszában a rendes tanári karra vonatkozó feltételeknek megfelelnek. Előnyben részesülnek azok, akik már tanítottak a munkasoktatás terén és azok, akiknek egyetemi végzettségük van.

A segédtanárok kinevezése egy iskolaévre történik.

Segédtanárok kinevezhetők még:

a) A kinevezések idejében üresedésben maradt tanszékekre;

b) az év folyamán üresedésben maradt tanszékekre;

c) a szabadságon levő rendes tanárok tanszékeire.

Ezen utóbbi esetekben a helyettesítés csak a tanszéknek egy rendes tanár által való újbóli betöltéséig tart, vagy a rendes tanár szabadságának lejártáig.

IV. TAGOZAT

Áthelyezések

47. §. A munkügyi minisztérium áthelyezheti komoly családi vagy anyagi okokból a tanoncskolák tagjait egyik helységből a másikba. Az áthelyezés csak egy iskolaévre szól és az megújítható.

V. TAGOZAT

Jogok és kötelezettségek

48. §. A munkügyi minisztérium alá tartozó tanoncskolák testületének rendes tagjai mindazon jogokkal rendelkeznek állandósítás, fizetés, rang, ja-

talmak, szabadságolás, elbocsátás és nyugdíjaztatás tekintetében, mint a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanoncskolák testületének rendes oktató személyzete.

Minden a törvényben megállapított joguk és kötelezettségük meg van a középoktatási tanoncskolák jogai szerint. Kötelesek heti 15 órát előadni, amelybe heti 2 órai országos szolgálat és egy órai osztályfőnöki szolgálat foglaltatik. Akiknek nincs egyetemi képzettségük, heti 18 órai szolgálatot teljesítenek.

A tanoncskolák tagjai kötelesek országos-parancsnoki tanfolyamot végezni.

49. §. A segédtanárok fizetése olyan órákra, amelyek nem képeznek katedrát, a teljesített órák száma szerint történik, alapul véve az ideiglenes, rang nélküli tanári fizetést.

VI. TAGOZAT

Fegyelem.

50. §. Az 1939. évi november 4-i elméleti oktatásról szóló törvény X. fejezetének rendelkezései a büntetések és fegyelem tekintetében a tanoncskolák oktatás rendes oktató személyzetére is vonatkoznak.

51. §. A büntetéseket a munkügyi minisztérium szabja ki, vagy annak felügyelői, a középoktatási törvénye szerint.

52. §. A fegyelmi bizottság a következőkből áll:

a) A bucaresti tábla egyik bírása mint elnök;

b) egy államügyvéd a munkügyi minisztériumból;

c) egy állandósított rendes tanár a tanoncskolák közül.

A bizottság miniszteri rendelettel nevezeték ki 3 évre. Ugyanerre az időre kineveznek egy-egy helyettesítőt is minden egyes kategóriából.

A vizsgálatot egy vezérfelügyelő, vagy a munkasoktatás egy felügyelője folytatja le, aki a munkügyi minisztérium által erre kiküldeték.

53. §. A segédtanárok a minisztérium által bízottaknak és bocsáttatnak el vizsgálati jelentés alapján.

VI. FEJEZET

A szaktanfolyamok vezetése

54. §. Egy-egy tanoncs-szaktanfolyam vezetésére a munkügyi minisztérium ad megbízást valamely rendes tanárnak, ennek hiányában az illető tanfolyam segédtanárának.

55. §. A tanoncs-szaktanfolyam igazgatója végzi a tanfolyam belső adminisztrációs vezetését. A törvény, a végrehajtási utasítás, a minisztériumi rendeletek, a tanoncsok fegyelme, a tanárok jelenléte, és az oktatási program keresztülvitelének megtartásáért ő viseli a felelősséget.

Az igazgató végzi és ellenjegyezi a tanfolyam egész levezetését, gondoskodik arról, hogy a tanfolyam valamennyi okmánya és könyvei rendben tartassanak.

Az igazgató megbízásáért a minisztériumtól külön díjazást nyer, amely a tanulók és osztályok száma szerint számítatik. Semmiesetre sem haladhatja meg ez a díjazás tanári fizetésének felét.

56. §. Az igazgatót teendőiben egy titkár segíti, aki a levelezési munkát végzi, a könyvekbe való bevezetéseket, a katalógusok megszerkesztését és az iskolai anyakönyvvezetést, általában minden munkát, ami az irattár rendbentartására vonatkozik.

A titkárt a munkügyi minisztérium nevezi ki és havi fizetést élvez.

Ott, ahol szükséges, a minisztérium kinevezhet állandó titkárokat, a Reg. Carol II. közhivatalnoki törvény szerint, akik ezen törvény valamennyi jogait élvezik.

VII. FEJEZET

Ellenőrző személyzet

57. §. A munkügyi minisztérium alá tartozó, vagy általa engedélyezett tanoncs-szaktanfolyamok ellenőrzését a munkügyi minisztérium illető igazgatósága, vezérfelügyelői, területi munkasoktatási felügyelői végzik.

58. §. 5 vezérigazgató fog működni ezekben a szolgálatokban éspedig:

a) egy az ipari szak részére;

b) egy a kereskedelmi szak részére;

c) kettő az általános műveltség részére, egy az irodalmi és egy a tudományok részére;

d) egy vezérfelügyelő a leánytanoncs szaktanfolyamok részére.

59. §. A területi felügyelők a középoktatási

Töszemélyzet rendes tagjai közül nevezetnek ki, akiknek legalább 5 évi tényleges szolgálatuk van, vagy a tanoncoktatás tanszemélyzete közül, akik ugyanezen feltételeknek színtén megfelelnek.

A munkügyi minisztérium határozza meg a szükségesség szerint a kerületek számát, tekintetbe véve az ország adminisztratív beosztását.

60. §. A vezérigazgatók a következőkből kerülnek ki:

a) A felügyelők, akiknek ebben a minőségben legalább 3 évi szolgálati idejük van.

b) A nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanszemélyzet véglegesített tagjai közül, akiknek legalább 6 évi szolgálatuk van azok részére, akik a minősítő vizsgán első voltak, vagy legalább 9-es osztályzatot nyertek, míg 10 évi szolgálat a többiek részére.

c) egyetemi magántanárok, diplomások, vagy akik doktorátussal rendelkeznek, akiknek kiváló szaktanulmányaik vannak.

A kerületi felügyelőket a munkügyi minisztérium nevezi ki.

A véglegesítésük királyi rendelettel történik.

61. §. Az ideiglenes jelleggel kinevezett felügyelők és vezérfelügyelők a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási iskolák felügyelőinek kinevezési módja szerint véglegesíthetők.

Véglegesítésük elnyeréséig megtartják volt tanszékeiket.

A vezérfelügyelők, akik véglegesítették, még 5 évig tartathatják meg tanszékeiket, amikor kötelesek választani egyik vagy másik megtartása között.

VIII. FEJEZET

Végző és átmeneti rendelkezések

62. §. Jelen törvény megjelenése után a munkügyi minisztérium azonnal intézkedik a törvény rendelkezéseinek megfelelően a tanfolyamok megszervezése iránt, valamint valamennyi jelenleg működő tanonc-szakantfolyam részére szükséges tanszék és azon csoportok megszervezésére, amelyek nem képezhetnek tanszéket.

63. §. Kivételesen és a jelen törvény 39. 40. 41. 42. 43 és 45. szakaszaiban foglalt rendelkezésektől eltérőleg a törvény életbeléptetésekor a munkügyi minisztérium felhatalmaztatik, hogy a Hivatalos Lapban közölje valamennyi, az előző szakasz szerint létesített tanszék és tanóra szervezését és azoknak rendes és segédtanárokkal való betöltését 1940 november hó 1-ig. A tanszék betöltése a következő formák szerint történik:

1. A nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási rendes tanárának áthelyezésével, előnybe részesítve azokat, akik képesítési vizsgájuk alkalmával legalább 9-es osztályzatot nyertek.

2. Kinevezés útján, a középoktatási elméleti és szakoktató személyzet kimutatásában foglalt tagjai közül, rangidősségtől és osztályzatuk szerint.

3. Kinevezés útján a nemzetnevelésügyi minisztérium alá tartozó középoktatási tanszemélyzet volt tanárai közül, akiknek a középoktatási oktatásról szóló törvény értelmében joguk van visszahelyezésre.

4. Azokkal a személyekkel, akiknek akadémiai képzettségük van, anélkül azonban, hogy képesítési vizsgával rendelkezzenek, de a román akadémia által kitüntettettek irodalmi, tudományos, technikai, vagy oktató munkáikért.

5. Kinevezés útján azok közül, akik fenti idő alatt tartandó versenyvizsgákon résztvettek, osztályozásuk sorrendje szerint.

64. Előző szakaszban foglalt kinevezési formák nem képeznek elsőbbségi sorrendet.

65. §. A munkügyi minisztérium alá tartozó jelenlegi tanonc-oktató rendes tanárok, tanítók, mesterek megőrzik szerzett jogukat és a jelenlegi működési helyükön helyesítenek el.

A 63. szakaszban foglalt időpont alatt azok a segédtanárok, akik tanoncoktatásban legalább 3 évig működtek és a jelen törvényben foglalt feltételeknek megfelelnek, kérhetik rendes tanárokká való kinevezésüket és ideiglenes jellegű tanszéket nyerhetnek a 63. szakasz 1. és 2. pontjában foglalt körvonalak igényeinek kielégítése után.

66. §. Az állam-, községi és megyei szakantfolyamok mellett működhetnek iskolaszékek, amelyek a tanfolyamok anyagi szükségleteiről gondoskodnak és beszerzésüket tartanak fenn a tanfolyamok és az ipar, a kereskedelem és az alkalmazottak között. Ezeknek az iskolaszékeknek az összetétele ugyanaz lesz, mint a jelenlegi tanoncoktatáshoz mellélt működő iskolaszékeké.

67. §. A szakmai kamarák, állam-, vagy magánjellegű ipar és kereskedelmi vállalatok, vagy a törvényi egyházak törvényesen megalakult szerve-

zetek, vagy szakmai szervezetek által létesített tanonc-szakantfolyamok, amelyek jelenleg működésben vannak, a jövőben továbbra is működhetnek, kötelesek azonban oktató és adminisztratív személyzetük névsorát jóváhagyás végett a munkügyi minisztériumhoz felterjesztani.

68. §. A jelen törvény szerint kivett pénzbírságok a Munkaalaphoz folynak be.

69. §. Az új költségvetésig a tanszék és tanórakért járó fizetések a következő módon folyósítatnak:

a) A Munkaalap költségvetésének 1940-41 évi 60. szakasza szerinti bevételeiből.

b) a munkügyi minisztérium költségvetésének 1940-41 évi 48. szakasza szerinti jövedelméből.

c) a Munkaalapnál való rendkívüli hitelek létesítésével, más szakaszok törlesztésével.

Rendelet-törvény az ócskavas és gumihulladék összegyűjtése, szétosztása és vásárlása ügyében

A Monitorul Oficial augusztus 24-iki keltezési száma két fontos rendelet-törvényt közöl: a régi gumiaru és az ócskavas gyűjtéséről és elosztásáról. Az első rendelet-törvény értelmében az ország területén levő összes régi gumianyagokat a hadfelszerelési minisztérium rendelkezésére kell bocsátani. Régi gumianyag alatt a jelen rendelet-törvény értelmében bármilyen gumitárgyat, vagy olyan tárgyat értenek, amely összetételében gumit tartalmaz és amelyet már nem lehet arra a célra felhasználni, amelyre eredetileg készült. Ilyenek például: a régi autógumik, gumicsövek, lemezek, stb. Ugyancsak régi gumianyagnak tekintik azokat a hulladékokat, amelyek üzemekben javítások vagy a gyártás alkalmával akár a régi, akár az új gumianyagokból megmaradnak.

Mindazok, akik öt kilogrammál nagyobb mennyiségű régi gumianyaggal rendelkeznek, kötelesek ezeket a mennyiségeket a rendelet-törvény megjelenésétől számított 15 napon belül jelenteni. Ezt követően pedig minden hónap tizedikéig kell a régi gumikészleteket bejelenteni. A bejelentéseket a városi, illetve községi előjáróságokhoz kell eljuttatni. Ezek a bejelentések bélyegmentesek. Azokat, akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, kétezer leitől tízezer leig terjedő bírsággal sújtják. A régi gumianyag ezentúl csak azon állami és magánvállalatok részére adható el, amelyek az összevásárlásra a hadfelszerelési minisztériumtól felhatalmazást kapnak. A hadfelszerelési minisztérium rendeletileg állapítja meg a régi gumineművek eladási és vételárát, valamint azt a mennyiséget, amelyet az egyes vállalatok vásárolhatnak. Abban az esetben, ha valaki akár saját készletéből is felhasznál gumianyagot, anélkül, hogy erre a hadfelszerelési minisztériumtól felhatalmazása lenne, ötezer leitől 20 ezer leig terjedő bírsággal sújtható. A rendelet-törvény értelmében külön vizsgáló bizottságok alakulnak, amelyek a rendelet-törvény elleni kihágásokat megállapít-

70. §. Valamennyi jelen törvénnyel ellentétben levő törvények és végrehajtási utasítások rendelkezési hatálytalanítatnak.

71. §. Végrehajtási utasítás fog a jelen törvény végrehajtásának módjával részletesen foglalkozni. Kelt Bucurarestben, 1940. augusztus 20-án.

CA 200

Minisztertanács elnöke:

Ing. I. Gligurto

Nemzetnevelésügyi miniszter:

Prof. D. Caracostea

Munkügyi miniszter:

Stan Ghiteacu

Igazságügyi miniszter:

I. V. Grala

Pénzügyminiszter:

Dr. Gh. Leor

Az említett bizottságok elnöke a hadfelszerelési minisztérium kiküldöttje, míg tagjaiként a nemzetgazdasági minisztérium és az érdekelt gyárak egy-egy megbízottja szerepel.

Mindezek az intézkedések a rendelet-törvény indoklása értelmében azért váltak szükségessé, mert a gumiaru behozatala elé akadályok gördülnek.

Ami az ócskavas összegyűjtésének és eladásának szabályozását illeti, az erről szóló rendelet-törvény kimondja, hogy az összes ócskavas mennyiségeket a hadfelszerelési minisztérium rendelkezésére kell fenntartani. Ócskavas alatt a régi gépek, szerszámok leszereléséből származó régi vasat, valamint azon gépeket értik, amelyeket eredeti céljukra már nem lehet felhasználni. Ugyancsak ócskavasnak tekintendők a gyártásnál maradó új vagy régi vas- és acélhulladékok. A Monitorul Oficial augusztus 24-iki számának 4557. oldalán egyébként részletesen felsorolják mindazokat az árukat, amelyeket ócskavasnak tekintenek, anélkül azonban, hogy ennek a felsorolásnak korlátozó jellege lenne.

Mindazok, akiknek tulajdonában 200 kilogrammnál nagyobb súlyú ócskavas-készletek vannak, kötelesek ezeket a készleteket a rendelet-törvény megjelenésétől számított 15 napon belül bejelenteni és ezentúl az ócskavaskészletekről minden hónap tizedikéig jelentést kell tenni. A bélyegmentes nyilatkozatokat a városi, illetve községi előjáróságokhoz kell beadni. Azokat, akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, kétezer leitől 100 ezer leig terjedő bírsággal sújtják. Az ócskavas összegyűjtése, vásárlása és eladása a jelen rendelet-törvény intézkedéseinek megfelelően csak azon vállalatok által történhetik, amelyek erre a hadfelszerelési minisztériumtól felhatalmazást kaptak. Az ócskavas árát a hadfelszerelési minisztérium állapítja meg. Azokat, akik ócskavast a jelen rendelet-törvény intézkedéseivel ellentétben adnak el vagy vásárolnak, ötezer leitől 250 ezer leig terjedő bírsággal sújtják.

A beszerzési árat kell alapul venni uzsorabírósi döntések meghozatalánál

A marosvásárhelyi büntügyi tábla harmadfokú uzsorabírósi ügyében közzétett döntést hozott. A döntés előzményei a következők:

A marosvásárhelyi uzsorabírósi tábla 1940. márciusában Várady Albert mészáros ellen felvett jegyzőkönyv alapján 10.925 lei bírságot rótt ki, mert a háját kilónként 56 leifért árúította akkor, amikor a

KISIPAROSOK BETEGSEGÉLYZŐI FELLEB- BEZÉSE 15 NAP UTÁN SEM ÉVÜL EL.

A pitești betegsegélyező pénztár mellett működő ítélőbizottság elutasította egy kisiparosnak a büntetés megsemmisítésére irányuló fellebbezését azszal az indokkal, hogy miután azt 15 napon túl alta be, elévült. A döntés ellen az iparos a döntőbizottsághoz folyamodott, ahol arra hivatkozott, hogy a betegsegélyző törvény 48. szakasza értelmében a 15 napos határidő csak a fizetési listával dolgozó nagyvállalatokra vonatkozik. A központi bizottság helyt adott a kisiparos fellebbezésének, minthogy a kisiparosok fellebbezésének beadására az 1938. évi betegsegélyző törvény nem ír elő határidőt.

zár árat az árellenőrző hatóság 52 leiben állapította meg és így több mint 12 százelek jogtalan hasznot szántott fel, mert a háj kilójának olcsóbbnak kell lennie, mint az olvasztott zsírnak.

A bírságot a mészáros megfellebbezte a törvényes határidőig, ahol hivatkozott a marostartományi kormányzósa rendeleté alapján kiadott vármegyei közleményre, amely szerint a mészárosok iparosoknak tekintendők és így nem vonatkozik rájuk az áruzsora ügyében intézkedő rendelet-törvény. Kimutatta, hogy a jegyzőkönyv nem vette figyelembe a háj beszerzési árát, amely közel járt ahhoz az árhoz, amelyet az árszabályrendeletben az olvasztott zsírra vonatkozóan megállapítottak. Ezután hivatkozott a tartományi kormányzósa rendeletére is, amely a magas beszerzési árra való tekintettel kivonta a maximális alól a háját. Végül beterjesztette egy akkori próbaválasz jegyzőkönyvének másolatát is, amelyből kitűnik, hogy a törvényben biztosított 12 százalékos haszon helyett csak 4 százalékos számított fel a háj ára már 54 lei volt.

A törvényes határidő elfogadta a fellebbezés indoklását, amiért a nemzetgazdasági minisztérium a táblához felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Az ügyben augusztus elején hozott döntést a tábla, amely a felülvizsgálati kérelmet elutasította.

A KATONAI GYAKORLATRA BEHÍVOTTAK ADÓKEDVEZMÉNYE.

Az 1940. április 1-én életbe lépett adótörvény tudvalevően bizonyos kedvezményben részesíti azokat az adózókat, akik katonai gyakorlatot teljesítettek. Ezt a kedvezményt azonban kizárólag a professzionisták és a kézművesek élvezik, más adózók nem. A kedvezményt azok vehetik igénybe, akik az 1939 április 1—1940 április elseje közötti időben több hat hónapig teljesítették katonai szolgálatot. Ez a kedvezmény azért illette meg őket, mert az adót tudvalevően a múlt évben elért jövedelem után kell kivetni és minthogy az idei adót áthozatalal állapították meg, a gyakorlatot teljesítők, akik foglalkozásukat nem folytathatták, lényegesen károsodnának. A professzionisták és kézművesek tartoznak beigazolni, hogy a gyakorlat ideje alatt nem tudták foglalkozásukat folytatni. Ennélfogva nem részesülnek kedvezményben azok, akiknek laboratóriumuk, irodájuk vagy műhelyük a gyakorlat ideje alatt is nyitva volt, vagy akik tevékenységüket nem szüneteltették félbe. Az adót a pénzügyi hatóságok belátása szerint mérsékelhetik, azonban az adó felénél többet nem engedhetnek el. A kedvezményt az adózónak kérnie kell, a kincstári szervek megállapítják a tényállást és figyelembe veszik a katonai hatóságok által ki bocsátott bizonyítványt, amely a szolgálata idő tartalmát bizonyítja.

ROSSZU PROBAIDÓ

A kis édes táncosnő öt évig volt a báró barátnője, aztán szétváltak. Azt kérdezi valaki a kis édesből, hogy miért nem vétette el magát vele.

— Az ördög tudja, — nem tudtuk egymást megérteni.

FOGTECHNIKUSOK ÉS A KÉTSZAZALÉKOS ILLETEK

Miután a fogorvosok és fogtechnikusok foglalkozásuk gyakorlása közben, gyakran használnak fel olyan különböző anyagokat, melyeknek értéke több, mint a kezelés és a fizikai munka értéke, az ilyen munkákat mentesítették a kétszázalékos forgalmi adó alól.

Meg kell fizetni azonban ezt az adót az említett professzionistáknak, az általuk vásárolt anyagok ára után.

PECH

- Hogyan mulattál Tihanyban?
- Rosszul.
- Hogy-hogy?
- Sokan voltak.
- Na és?
- A vízszhang mindig mással beszélt.

A TÖKEKAMATADÓ ÉS SZEMÉLYZETI ADÓ AMNESZTIAJA

Közlött, hogy a pénzügyminiszter szeptember 30-ig meghosszabbította azon deklarációk benyújtásának határidejét, amelyben az érdekeltek a tökekamatadó és a személyzeti adó amnesztiáját kérik. Az eredeti határidő augusztus 30-án járt le. A tökekamatadó amnesztiája vonatkozik mindazokra, akik ilyen adót levonni tartoztak, vagy megfizetni és ezt nem tették meg. Mentésülnek az 1940 április 1. előtt elkövetett mulasztás alól, ha szeptember 30-ig az illetők bevallják az 1939—1940 évben realizált kamatjövedelmüket és az ezután járó tökekamatadót, továbbá az adónak az államot illető része 25 százalékát ugyanazon ideig befizetik.

Ugyanilyen feltételek mellett mentésülnek a bírság alól, akik 1940 április 1. előtt a személyzeti adót nem fizették be. Tehát ezeknek szeptember 30-ig be kell vallanok az 1939 évi személyzeti adót és azt, valamint az adó 25 százalékát ezen napig be is fizetik.

SZEPTEMBER 10-IG LEHET LÁTTAMOZTATNI A SZÁMLA- ÉS FIZETÉSI JEGYZÉK-KÖNYVEKET

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminisztérium távirati rendelkezése értelmében szeptember 10-ig hosszabbították meg azt a határidőt, ameddig azok, akik eddig nem láttamoztatták számlakönyveiket és 2 százalékos fizetési jegyzékkönyveiket, ezeket bírságmentesen láttamoztathatják. Azok tehát, akiknek számlakönyveit az elmúlt napokban a határidő lejáratára való tekintettel, nem fogadták el láttamozás végett, szeptember 10-ig jelentkezhetnek a kivetési pénzügyigazgatóságon.

Egyszerűsítik és egységesítik az adókat

Hitelekkel segítik a kisipart. Enescu pénzügyi államtitkár programja

Bucurestiből jelentik: A nagy- és kisiparosok gyűlésén Enescu pénzügyi államtitkár beszédet mondott. Kifejtette, hogy egy állam gazdasága nem a bankjegyek sokaságában és a pénzügyi felkészültségben rejlik csupán, hanem a termelt javakban. Ha az állam beavatkozik a megán-gazdaság életébe, ezzel ugyanakkor magára veszi a gazdasági fejlődéssel és a közérdekkel szembeni felelősséget is. A beruházások az ország és ezzel együtt a közösségét kitevő termelő erők számára történnek. Az adófizetéssel kapcsolatban az államtitkár leszögezte, hogy a kincstár és az adózó között egyszerűsítésekkel normalizálni kell a viszonyt. Az adózó és a kincstár számára: idő, forma és ideg megtakarítás szükséges és ez a kormány programja a kérdésben. A munka és a tisztesség légkörében

egyszerűsíteni és egységesíteni kell a különböző adókat, illetékeket

és bélyegkiróvásokat, a patenta fixa kérdésében is megfelelő könnyítő rendelkezések következnek. Ha a nagyipar az ország talpköve a gazdasági védelem terén, a kisipar a gazdasági állandóság fokmérője és ezért államérdek a kisipar megvédése hitelek nyújtásával. Am ezek a hitelek bankár hitelekkel praktikus hitelekkel kell válnak. A kisiparosság érdekében

a fényüzési és forgalmi adó egyszerűsítése is kidolgozás alatt áll

és a nemzeti szolidaritást az államéletben az alkotmány megállapította öt fontos foglalkozási ág közötti harmóniával fogjuk megteremteni — fejezte be szavait az államtitkár.

Hogyan bélyegezzük az 1000 leien aluli számlákat

Módosították a bélyegtörvény 14. szakaszának 13. paragrafusát és ennek megfelelően a jövőben a számlák bélyegilletékét ezekben és nem százelekben számítják. Ez a rendelkezés lényegesen megváltoztatja az ezer leien aluli számlák felülbélyegzésének módjait. Ennek a módosításnak megjelenéséig ugyanis az ezer leien aluli számlák felülbélyegzésénél a kiszámítás száz leienként történt és minden megkezdett százast egész száz leinek tekintettek a bélyegtörvény 34. szakaszában foglalt utasításoknak megfelelően. Ezentul ez a rendszer megszűnik és az összes ezer leien aluli számlákra 6 lei-t bélyeg kell ragasztani. Így tehát augusztus 10-től kezdve az ezer leien aluli számlákra — akár 100, 200, 300, stb. leies összegekről állították ki azokat — 6 lei okmánybélyeg ragasztandó.

Azon esetekben, amikor a számla értéke az ezer leit meghaladja, a megkezdett ezres összegeket

egész ezreseknek tekintik, amint az a múltban is történt. A pénzügyminisztérium külön felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a kereskedők és iparosok között történő eladások esetében föltétlenül ki kell állítani számlát, függetlenül az adott árú értékéről. A 3000 leien aluli eladások csak abban az esetben mentesülnek a számla kötelezettsége alól, ha az árút magánfeleknek adják el.

Ami a 100 leien aluli számlákat illeti, ezek csak a repülőbélyeg leróvása alól mentesülnek, mert számlabélyeg bármilyen kis összegű számlára kell ragasztani. Az ezer leig terjedő összegű számlák esetében a repülőbélyeg kiszámításának eljárása változatlan marad, úgy ahogyan azt a végírás alap 1939 június 10-iki rendeletében körvonalazták, vagyis 1 leitől 100 leig a számla mentesül a repülőbélyeg alól 101—300 leig 1 lei, 301—500 leig 3 lei, 501—1000 leig 4 lei repülőbélyeg kell leróni.

A gyár számlát köteles mellékelni a bizományosnak leszállított áruhoz

A pénzügyi hatóságok néhány hónappal ezelőtt a bélyegtörvénybe ütköző kihágás miatt jegyzőkönyvet vettek fel a székelkereszturi vajgyár ellen. A jegyzőkönyv szerint a vajgyár Rieger Arthur bucarestii megbízottjának 1 millió 560 ezer 799 lei értékű árút szállított le számla nélkül. Ezért 10 ezer lei pénzbírságot róttak ki a vajgyárra. A gyár a törvényszékhez fellebbezett, ahol azzal érvelt, hogy a bélyegtörvény 13-ik szakaszának egyik kikezdése szerint a jegyzőkönyvben hiányolt számlákat csak a gyáros és a kereskedő között létrejött viszony

esetében kell kiállítani, viszont az adott esetben erről nincs szó. A törvényszék annak idején elfogadta a védekezést és törölte a bírságot. A pénzügyminisztérium a törvényszék döntése ellen felülvizsgálati kérelmet adott be. A marosvásárhelyi tábla most tárgyalta az ügyet és részben elfogadta a pénzügyminisztérium jogi képviselőjének érvelését, vagyis megállapította a kihágást, de az első fokozatú bírság összegét 10 ezer leire leszállította. Az ítélet jogerős.

A BÍRÓI LETÉTEK ELÉVÜLÉSE

A Monitorul Oficial augusztus 14-iki száma rendeletét közzé teszi a bírói letétek elévülésére, illetve elvesztésére vonatkozóan. A rendelet értelmében az öt év óta bírói letétben levő pénz, állam-papír, értékpapír, vagy általában minden más érték visszakövetelési joga elévül, amennyiben 3 hónapon belül a jelen törvényben előírt feltételeket az érdekeltek nem teljesítették.

Eszerint az érdekeltek az előbb említett határidőn belül írásban kérik a letét kiutalását, vagy az elévülési határidő felfüggesztését kérelmezhetik, ha a kérdéses ügy még nem nyert jogerős befejezést. Ugyanakkor igazolniuk kell perbeli minőségüket és kérniük kell, hogy a bíróság továbbra is őrizze a letétet, tekintet nélkül arra, hogy az érdekelte fél receptát kapott.

A bíróság az ügyben végzést hoz, mely ellen a kifüggesztéstől számított 5 nap alatt jogorvoslatnak van helye. A bíróság csak a fellebbezési eljárás során bocsát ki idézéseket. A jogorvoslat és az idézés bélyegmentes.

Jelen törvény a jogképeség nélküli személyek vagyoni alapjára nem vonatkozik. Az 1939 augusztus 13-án kelt dekrétum rendelkezései, az 5. szakasz szövegét jelen törvény szövege szerint közli.

TERMÉSZETRAJZ

— Mi a különbség az ember és a kenguru között?

— A kenguru üres erszénnyel is tud ugrálni.

FALUSI PÉK NEM KÖTELES ARKIMUTATÁST KÉSZÍTENI

Mund Izsák, gyimesbükki (Csikmegye) péket az ellenőrző hatósági közegek 25 ezer lei pénzbírsággal sújtották, mivel a pék nem készítette el és nem terjesztette be illetékes helyre az arkimutatást. Terhére rótták Mundnak azt is, hogy az ellenőrző szervek előtt nem tudott kelő igazoló iratot felmutatni adójára vonatkozólag. A pék fellebbezést jelentett be a csikszeredei törvényszékhez, mely a büntetést 5036 leire mérsékelte, egyben kimondta, hogy falusi pék nem köteles arkimutatást készíteni és csak adóiratainak felmutatása nem miatt bírsághozható meg jelen esetben. A kincstár nem nyugodott tőle a törvényszék ítéletébe, hanem a marosvásárhelyi ítéltáblához fellebbezett. A tábla most helybenhagyta a törvényszék ítéletét, amely így jogerős.

A KISKERESKEDŐK A FEHÉR LISZT AR-MAXIMALISA ELLEN

A királyi helytartóság mellett működő árelleőrző bizottság legutóbb megállapította a közszükségleti cikkek árát. Ezek közé felvette a bizottság a fehér, úgynevezett nullás lisztet is, amelyet 11.50 leiben maximált zacskó nélkül. A kiskereskedők ezt a hivatalos ár megállapítást sérelmesnek tartják, mert a malomtól abban az árban kapják a lisztet, amely áron azt a fogyasztó közönségnek rendelkezésre kell bocsátaniuk, viszont az elporlás és a zsák súlya, amelyben a lisztet átveszik, veszteséget jelent számukra. A kiskereskedők erre való tekintettel a Kiskereskedők Egyesületéhez fordultak jogorvoslatért és az egyesület már elkészítette a helytartóság árelleőrző bizottsága elé terjesztendő felfolyamodást. A kiskereskedők ebben kérik, hogy a nullás lisztet ve-

Emelkedik az ablaküveg ára

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban az ablaküveg ára mintegy 20 százalékkal emelkedett. Az elmúlt évi árakkal szemben az áremelkedés az idén 70 százaléknak felel meg. Az ősz közeledtével az üvegyárak megrendelése növekszik. Általában azonban az építkezés hanyatlása miatt sokkal kevesebb eladás történt, mint az elmúlt években.

A VASUTI UTÁNVÉTELEK KIFIZETÉSÉNEK EGYSZERÜSÍTÉSÉT KÉRI AZ UGIR.

Az utóbbi napokban számos panasz hangzott el amiatt, hogy a vasút az utánvételel feladott áruszállítmányok értékét csak két-három hetes késedelemmel téríti a feladónak. A késedelem egyik legfőbb oka, — hivatalos körök felvilágosításai szerint, — az volt, hogy az utánvételes kiüldemények elszámolásánál új rendszert vezettek be. Az új rendszer bevezetése óta a vasút nem közvetlenül számolja el az utánvételes kiüldeményeket, hanem a kerületi üzletvezetőségek utalványozására a postatakarékpénztár intézi a kifizetéseket. Ez az eljárás természetesen hosszadalmasabb, mint a régebbi, közvetlen elszámolási rendszer.

Az UGIR bucurestii központja még június végén felhívást intézett tagvállalataihoz, melyben kérte, hogy az ily természetű reklamációkat hozzák tudomására, hogy emlékiratban kérhesék a régi rendszer visszaállítását. Információink szerint az UGIR a régi rendszer visszaállítását érdekében memorandummal fordult úgy a nemzetgazdasági minisztériumhoz, mint a CFR vezérigazgatóságához és mindkét helyen ígéretet kapott arra, hogy a panaszokat sürgősen orvosolni fogják.

KÜLÖNÖS ISMERTETŐ JEL

Pipike elvesztette a papáját az uccán. Sírva szólít meg minden szembe jövőt.
— Nem tetszett látni egy bácsit egy kislány nélkül erre járni?

A NYOLC SZÁZALÉKOS FORGALMI ADÓ ALKALMAZÁSA

A forgalmi adótörvény augusztus 10-i módosítása szerint azok a termékek, amelyek nem szerepelnek az A. B. C. listán 8 százalékos forgalmi adó alá esnek. Ezek az entracén és anilínolaj, valamint a földfestékek és idegen anyag hozzáadása nélkül földfestékek helyettesítő anyagok akár nyers, darabos vagy tömbalakban, akár örlött, mosott és porlasztott állapotban. Végül 8 százalék alá esnek más színesítő anyaggal készített festőföldök és nem preparált, színes ásványi festékek.

Továbbra is 6 százalékos forgalmi és 3 százalékos nemzetvédelmi adó alá esnek: Belföldön készített gyári téstakészítmények, növényi olajok, szappan, lámpaüveg, mosószóda, kocsikenőcs, lószerszám és bakonskenőcs, báránybőrökucsmák és szűrők, bőr-bakacsok és talp.

A forgalmi adótörvény 10. szakasza 1. bekezdésében foglalt tállázatot a következőkkel egészítik ki: Cipő- és bőrkészítmények, felvágottak, kertészeti cikkek és közönséges túrók.

A részvények értéke után egy ezrelékes repülőbéllyeg illetéket is kell fizetni

Bucurestiből jelentik: A nemzeti repülőalap igazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében 1940 április 1-től a részvények értéke után az eddigi 50 banis adóilletéken kívül 1 ezrelékes repülőbéllyeg illetéket is kell fizetni. A folyó évben ezt az illetéket október 1-ig bezárólag büntetés nélkül ki lehet egyenlíteni. Azok a vállalatok, amelyek a már említett időpontig az 1940-es évről tartozásukat nem rendezik, a fellelt illetéket és a büntetést is kénytelenek lesznek megfizetni.

KÉT SZÁZALÉKOS NEMZETVÉDELMI ADÓ ALÁ ESNEK AZ IPAROSOK ÉS KERESKEDŐK RÉSZÉRE DOLGOZÓ KÖZVETÍTŐK ARUBESZERZÉSEI

Több iparos és kereskedő, megbízottak és beszerzők segítségével biztosítja áruellátását a ezek különböző helyeken vásárolják fel a cégek részére szükséges árukat. A legtöbb esetben ezek a megbízottak és beszerző tulajdonképpen közvetítők, akik saját számlájukra dolgoznak sokszor egyszerre több cégnek is. A hasonló megbízottak és beszerzők által történt áruátadások az ipari, vagy kereskedelmi cégek részére a két százalékos nemzetvédelmi adó alá esnek.

Csak azok az adások és vásárlások mentesek a két százalékos adó megfizetése alól, amelyeket olyan megbízottak ékeztetnek, akik állandó fizetéssel szerepelnek az illető cég fizetési listáin, minden más végzett munkájukértéke szerint változó javadalmazás nélkül, akik zárólag egy cég részére végeznek hasonló ügyeket.

Az arany és az új gazdasági rendszer

Sikerül-e az aranyérték igénybevétele nélkül a munkaérték alapján új pénzügyi rendszert bevezetni.

Európa új gazdasági megszervezésével kapcsolatban sok szó esett az utóbbi időben az arany fontosságáról és arról a szerepről, amely erre az értékmérőre az európai gazdaságnak totális elvek szerint való megszervezésében vár. Különösképpen német részről hangzottak, hogy az európai gazdasági tér megszervezésében egészen más elvek és szempontok fognak érvényesülni, mint amelyek eddig a kontinens gazdasági életét irányították. Ehhez a kérdéshez szól hozzá az „Argus” hasábjain Cortezalu professzor, a pénzügy tanára a bucurestii kereskedelmi akadémián. Cikkében többek között a következőket mondja:

Az arany a legrégibb idők óta nemes valutaként szolgált és eszközüll az összegyűjtött vagyon megőrzésére. Most a detronizálás veszélye látszik fenyegetni az aranyat, mert ha sem mint arany-pénzt, sem mint papírpénz kibocsátási alapját nem használják fel többé, úgy az arany veszítene jelenlegi értékéből és bányászata is csökkennie, mert csak a nagyon gazdag és csekély üzemi költséggel dolgozó bányák maradnának működésben.

Az arany rivalisa a munka volna. A német tapasztalat azt mutatja, hogy aktív gazdasági életet lehet fenntartani effektív arany-pénz és aranyra beváltható papírpénz-kibocsátás nélkül is. A munkaszolgáltatás az árú és az adó kiszámítása ugyan-csak pénzrendszerben történik, a rendszer alapját azonban nem az arany, hanem a munka képezné. Tegyük fel például, hogy egy szakmunkás napi fizetését pénzmérő egységként fogadják el. Ha ez a kiindulópont leszögeztetett, az összes dolgok és szolgálatok ellenértékét az új pénzegységgel viszonyítva számíthatjuk ki. Idővel az emberek hozzá szoknának a munkára alapozott pénzhez, úgy ahogy megszokták az aranyra alapozott pénzt.

A német kísérlet kiváló eredményeket produkált az arany nélküli pénzzel. Az arany nélküli német márka nemcsak igen élénk gazdasági élet fenntartására szolgált az általános válság és munkanélküliség korszakában, de segítségével a nemzeti szocialista Németország harcolni tudott a munkahiány és a munkanélküliség növekvő számából fakadó szociális veszélyek ellen. Másrészt sikerült arany nélküli pénzzel finanszírozni a leghatalmasabb hadsereget, amely valaha létezett, amit általában minden elképzelésen felülmúlónak tartanak.

A német tapasztalat egyes teoretikusokkal elhíttetni látszik, hogy ami számunkra, ezen kísérlet

kortársai számára valóságos csoda, holnap állandó gyakorlattá válhat, amely rendelkezésére áll az aranyat nélkülöző összes államoknak, de azoknak is, amelyek kényelmesebbnek találják, hogy munkapapírpénzzel, mint arany-papírpénzzel dolgozzanak. A dolgok azonban a valóságban nem állnak úgy, ahogy az az első pillanatra tűnne. Az arany hiánya a német gazdaságban Németország legyőzése után a legmegfelelőbb eszköz volt ahhoz, hogy Németországot a békeszerződés által teremtetett helyzetben tartsa. A munkanélküliség, a szociális mozgalmak, a belső politikai bizonytalanság, a normális pénzeszközök folytán előidézett szegénység összes következményei megakadályozhatták Németországot abban, hogy gazdasági és ezzel együtt katonai erőt is újjászervezzék. A nemzeti szocialista forradalom az első pillanattól kezdve lemondott mindazon eszközökről és alkalmi segélyezési módokról, amelyekkel a weimari köztársaság 1919 és 1932 közötti devizát és aranyat próbált szerezni a nyugati demokráciáktól. Az aranyhiány Németországot főleg állapotban tartotta a nyugati hatalmakkal szemben. E helyzetben csak úgy lehetett változtatni, ha Németország olyan pénzrendszerhez nyúl, amely az aranyról lemond és devizát egy belső arany nélküli pénz által megteremtett kivétel útján szerez.

Ezt a pénzügyi csodát sikerült megvalósítani, de ennek alapján nem olyan márkát állított, amelynek fedezete a munka lett volna az arany helyett, mint ahogy azt egyesek hiszik. A német pénzrendszer eredetisége nem az arany munkával való helyettesítésében áll, a papírpénz kibocsátásánál, hanem az effektív aranyra fiktív arannyal való kicserélésében. A pénz kibocsátást és a hitelek ellenőrzését az állam végzi; ahelyett, hogy azt automatikusan a jegykibocsátó bankhoz be és onnan kikerülő arany mennyiség végezné el. Am a pénzforgalom technikája az arany nélküli pénzénél ugyanaz, mint az arannyal fedezett papírpénznél. Ez azt jelenti, hogy az arany semmit sem veszített pénzügyi fontosságából és hogy a német államnak minden érdeke meg van, hogy visszatérjen az arany automatikus ellenőrzésének rendszeréhez. Így a papírpénz kibocsátásánál, mint a hitelek folyósításánál, mihezt a bel- és külpolitikai körülmények megengedik számára, hogy gondtalanul részen a jövőbe, — felmentve a lakosságot és a közigazgatási szerveket az ellenőrzés munkájától és rájaitól, amivel az arany pótlása jár.

Nem büntethetők a július 20-ika előtt tévesen illetékezett számlák

Az UGIR nemrég emlékiratot juttatott el a pénzügyminisztériumhoz és a multa vonatkozóan enyhébb elbírálást kért azokkal szemben, akik a számlákra tévesen alkalmazták a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illetéket. A kérést a gyáripárosok szövetsége azzal indokolta, hogy az elmúlt hónapok folyamán különböző intézkedések jelentek meg a nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásáról és sok esetben ennek tudható be, hogy az érdekeltek nem rendelkeztek kellő tájékozottsággal. A beadványra a minisztérium bélyegosztálya 167.248—1940. sz. leiratában most közölte, hogy utasította alárendelt szerveit, ne vegyenek fel kihágási jegyzőkönyveket olyan esetekben, amikor a július 20-ig kiállításra került számlák a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg tévesen alkalmazták. A jövőben azonban a vállalatok kötelesek a 2 százalékos illetéket a számla végösszege után úgy kiszámítani, ahogyan a minisztérium előző rendelkezéseiben már megállapította.

Ugyancsak az UGIR egy másik emlékiratban arra vonatkozóan kért felvilágosítást a pénzügyminisztériumtól, hogy a számlák okmány, valamint repülőbéllyegilletékeit a számlának 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeggel kiegészített összege után kell-e kiszámítani? A minisztérium bélyegosztálya 159.278—1940. számú leiratában közölte, hogy a számlabéllyeg, valamint a számlák repülőbéllyege a számla végösszege után kerül kiszámításra, anélkül, hogy ehhez a végösszeghez hozzászámítsanak a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyegét is, vagyis a 2 százalékos bélyeg összege után nem rónak le számla- és repülőbéllyegét. Ezzel a leirattal a pénzügyminisztérium kiegészítette 13043—1940. számú rendelkezését, amelyben leszögezte, hogy a 2 százalékos illeték után nem kell forgalmi adót sem fizetni.

A SÓ ÁRA

A Hivatalos Lap augusztus 15-iki számában megjelent a Monopol igazgatóság közleménye, amely a só árát a következőképpen állapította meg: Darált, örlött és tengeri só kilogrammonként 3.30 lel.

— Bor csak szállítási engedéllyel szállítható. A pénzügyminiszter átirata alapján a CFR vezetősége rendeletet küldött az állomási pénztárakhoz, amelyben közli, hogy az új kampányban bor csak szállítási engedéllyel szállítható, amelyet az illetékes adóhivatal állít ki. Ebben a szállítási engedélyben az adóhivatal igazolni köteles, hogy a borfogyasztási adót lerótták.

Redactor si editor responsabile: NEMEDY GABOR.

HOL VOLT A TE SZEMED

Pinty úr megfeszült. Egy nagyon gazdag, de ritka ronda lányt vett el.

— Csak azt szeretném tudni, — kérdezte tőle az esküvő után Ponty, a jóbarátja, — hol volt a te szemed, amikor ezt a lányt elvitted.

— A hozományon esingőt, — felelte Pinty.

ANYAI KIVÁNSÁG

Pityu rettenetesen rossz kölyök; ha az apja nincs otthon, az egész házat felforgatja.

Mami egyszer rákiabált:

— Csak azt szeretném, hogy az apád egyszer itthon legyen és lássa, milyen komoly vagy, amikor nács itthon.

Milyen elveken alapul a német hadigazdaság árpolitikájának rendszere

Még a háború előtt bevezetett német nemzeti szociális háborús gazdálkodás, amely egyfelől vásárlóképesé tette a tömegeket, másfelől lecsökkentette a fogyasztási cikkek — szükségképpen magával hozta az árak irányítását. A árak irányítását és ellenőrzését az 1936 október 16-án hozott ármáximalizációs és megállapítási törvény szabályozza. A máximalizációt pedig rendre kiterjesztették a gazdasági termelés legkülönbözőbb ágazataira. Ennek ellenére még sem lehetett kikérülni az áremelkedéseket, jóllehet meg kell állapítani, hogy más országokhoz viszonyítva az emelkedések szűk korlátok között mozogtak. De ki kell emelni a tényt, hogy egyetlen más országban sem csökkentették le a magánosok fogyasztását annyira, mint Németországban.

A német konjunktúra-kutató intézet egyik legutóbbi kiadványában kifejti, hogy a német árpolitikának célja az árnívót a háborús gazdasági feltételek mellett is olyan alacsonyan tartani, hogy a német valuta vásárlóereje megmaradjon, továbbá, hogy a háborús finanszírozás megkönnyítse a közhasználatra szánt cikkeknek a lehető legalacsonyabb árak kialakulását. Ez lehetővé teszi továbbá, hogy a viszony a bérek és közhasználati cikkek árai között ne boruljon föl. A német gazdasági politikának szigorú irányvonala, hogy a háborúban szokásos áremelkedések lehetőleg ne következzenek be. Ennek előfeltétele pedig, hogy a spekulánsokat elnyomják, az árak szabályozását célzó törvényeket pedig a legszigorúbban kezeljék és ellenőrizzék.

Amikor kitört a háború, a német kormány első dolga volt, hogy kiegészítette az ár-megállapító törvényt a háborús gazdasági rendellel. A rendeletnek alapelve: „Az árak, valamint a munkáért és javakért történő ellenszolgáltatás kell, hogy a háborús gazdasághoz igazodjanak”. Semmiképpen sem engedhető meg a háborúban szokásos aránytalan nagy haszon. A háborús kockázat nem állítható be az árak kalkulációjába, ami azt jelenti, a kockázatot nem szabad áthárítani a vevőre, minthogy a háborúban mindenki kockáztatja magánvagyonát és üzemi javait. Ugyancsak nem szabad belekalkulálni azokat az összegeket, amiket az eladó fizet magasabb biztosítási feltételek és személyi károsodások címén. Nem szabad everb kockázatot sem hozzácsapni az árakhoz. Az 1939 decemberi rendelet szerint a háborús anyagi és személyi kockázatért a birodalmi pénztár felelős.

Hogy kikapcsolják a háborús áremelkedés tényezőjét, elrendelték, hogy az ár-kalkuláció alapja nem lehet más, mint a törvényesen megengedett munkahason. Ez azt jelenti, hogy sem nyit, sem rejtett béremelkedéseket a törvény nem respektál. Nem szabad belekalkulálni az árakba az önkényes szociális természetű adományokból eredő kiadásokat sem. A kormány elrendelte továbbá, hogy a háború tartama alatt egyetlen üzemben sem szabad csökkenteni a béreket. Sőt azon kell igyekezni, hogy a munkások és tisztviselők a régi bérpótlékaikat rendszeresen megkapják. Ha valahol megtakarítás érhető el, azt be kell szolgáltatni a birodalmi pénztárba. Ugyancsak tilos fölemelni az árakat azon a címen, hogy az üzem drágábban vásárolja az anyagot. Általában arra kell törekedni, hogy minél takarékosabban történjen a beszerzés, úgy árban, mint mennyiségben. Ebben a tekintetben azonban már kissé elasztikusabban kezeltek a hatóságok a kormány rendelkezéseit, mert figyelembe kellett venni a külföldről importált áru-cikkek megdrágulását.

A kartellárakat a közép-üzemek kiadásai szerint kalkulálták, ami sok esetben az árak csökkentésére vezetett, különösen a közmunkákra adott megbízásoknál. A kormány a háború szükségleteinek megfelelően néhány üzemet bezárt, főleg azokat, amelyek rentabilitása a háborús közgazdaság szempontjából kihatástalanul mutatkozott. Ez az intézkedés mélyreható tényezőként jelentkezett a közgazdasági életben. Számos üzemet választania kellett a bezáratás és racionalizálás között. Ugyancsak határos volt az a rendelet is, amely kötelezte az üzemeket arra, hogy vizsgálják meg, vajjon az árak kalkulációját összegegyeztetetők-e a háborús gazdálkodás törvényeinek elveivel.

A használati cikkek árának tekintetében az illetékes német hatóságok megállapították, hogy belátható időn belül olcsóbbodás nem fog beállni. 1938 őszén adták ki azokat az irányvonalakat, amelyek ma is érvényesek az árak megállapítása tekintetében. Vonatkozott a sok rendelet elsősorban az olyan cikkekre, amelyeknek piaci irányító árai voltak és melyek árhullámzását megállapították. A közmunkákra vonatkozó árak más megítélés alá estek. A közmunkák tekintetében irányadó volt az 1940 februárjában kiadott rendelkezés, amely szigorúan örködik azon, nehogy bármelyik vállalkozó is a teljesítmények rosszabbodása révén akarná magát kártalanítani. Az állam általában nem veszi figyelembe a vállalkozó kiadásainak emelkedését; ennek rizikóját a vállalkozó maga kell, hogy viselje. Ha mégis ragaszkodnék a kártalanításhoz, akkor ezt be kell jelentenie az illetékes hatóságnál, amely esetről-esetre engedélyt ad, természetesen az indokolt körülmények figyelembevételével.

Az import korlátozása következtében a használati cikkek körüli oltodások állottak be, amik indokoltá tették már régebben is az árak csökkentését. Így volt ez akkor, amikor a kávé csak nagyon korlátozott mennyiségben lehetett behozni az országba. A kávé helyett pótlékkal előállított italok árát az árakat szabályozó kormánybiztosság lecsökkentette, ugyanaz történt számos egyéb pótcikkkel is. Az 1940 áprilisi körrendelet általánosságban intézkedik, hogy ilyen természetű cikkek árát a lehető legminimálisabbra kell redukálni.

Különösen ellenőrzi a kormány a mezőgazdasági cikkek áralakulását. Ebben a tekintetben már voltak emelkedések, elsősorban ami a lefölözött tejet, a vaját és a sajtokat illeti. Ujabbán a tej literjének árát a 2 pféniggre, a vaj fontját 20 pféniggre, a sajtot pedig 12 és fél pféniggre emelték. Az északi

LESZALLITOTTAK A GAZDALARCOK BIRSÁGAIT IS.

A Nemzeti Repülőalap értesíti az érdekelteket, hogy azokat a birságokat, amelyeket a gazdálarcok beszerzéséről szóló törvény megszegése miatt szabtak ki, előnyösen lehet kiegyenlíteni a repülőbélyegtörvény 15ik szakaszában meghatározott eljárás mellett. Eszerint tehát a birság automatikusan és anélkül, hogy e célból a Nemzeti Repülőalap pénztárához kérvényt kellene benyújtani, a következőképpen mérséklődik: A birságlásról szóló határozatban kiszabott birság összege egyharmad részére mérséklendő, ha a birságot a jegyzőkönyv közlésétől számított 10 nap alatt befizetik. A birság mérséklése akkor válik érvényessé, ha a befizetésről szóló bevételt, amely a redukált birság lefizetését igazolja, 3 nap alatt bemutatják a Nemzeti Repülőalap Pénztárábanál.

A nemzetgazdasági minisztériumban az ipari termelés reformját tanulmányozzák

A nemzetgazdasági minisztériumban egy külön bizottság tanulmányozza ipari termelésünk reformját arra az esetre, ha netalán szükséges volna vámtételeink leszállítása. Erre vonatkozóan már eddig is történtek adatgyűjtések, az évi statisztikai adatfelvételekkel egyidejűleg.

A bizottság most: 1. befektetett tőke eredete; 2. a nyersanyagbeszerzési lehetőségek; 3. az ipari termékek belföldi és külföldi elhelyezési lehetőségei; 4. a személyzet; 5. az ellenőrzések szempontjaiból tanulmányozza ezt a kérdést.

A befektetett tőke kérdésének tanulmányo-

KÖVETKEZTETES

Az ismert rossz emberről mondják:

— Csak azért jár gyónni, hogy saját magáról is rosszat mondhasson.

RADIKÁLIS VALASZ

— Na, mi van azzal a segéddel, akivel olyan csúnyán összevesztél. Emlékszem, mindennek elnevezet téged és a hatóságoknál is megrágalmazott.

— A torkára forrasztottam a szót.

— Hogyan?

— Bevettem az üzletbe tárgyak.

országok elfoglalása után a nérlakosság vaj fej adagjait felemelték és megenged annak propagálását, hogy a háztartásokban inkább inkábl vajat, semmint az aránytalanul magas margarint. De ugyanakkor megdrágult az j és pedig azért, mert az olajmagvakat csökkentemennyiségben lehetett importálni. A kormány e szépen szubvenzionálja még ma is az olajmagvaneletországi termelését.

Az ipari gazdálkodás legfontosabb cikke a textil-árú. A kormány a nagykeresők számára nem engedélyezett a textil áruknál százaléknál magasabb profitot, míg a kötött forgólt árnál 45 százalék hasznot lehet elérni, tetettel arra, hogy ezek az árúcikkek gyorsan romlók és hasznavehetetlenné válnak. A fémárú-gazdálkodás terén a világiaci ártól függetlenül a német piacot és maximális árakat vezet be alumíniumra, ólomra, rézre, nikkelre, horgára. A többi fémárúra, amely addig a világiaci árhoz igazodott, 1939 szeptember óta államilag megállapított árakat vezettek be. A fémek tartalmiimmortált nyersanyagra nézve ma is érvényesek 1937 júliusában megszabott árak. A szappan és más-cikkek áralakulása tekintetében alapul vett az önköltséget, amihez mérsékelt hasznot csaptak be. Ami a ház-bérekkel illeti, a kormányvna gond volt, hogy ebben a tekintetben se történjenek vislések. A háború alatt ugyanis az építkezés úgyszólván teljesen szünetel, amit a háztulajdonosok sok esetben hasznosítani szerettek volna, ezt azonban kormány megakadályozta.

A devizagazdálkodás a háború viszonyok ellenére nem változott alapvető mói. Bizonyos korlátozásokat meg is lehetett szüntetni és a bonyolult eljárás helyett egyszerű eljárásztettek be, éppúgy a külföldi vagyonértékek tntetésben is. A német fajiságnak áttelepítése, eg a balki államokból és Lengyelországból, renvüli intézkedéseket tett szükségessé. Az áttelepítet belföldieknek tekintették ugyan, de vagyonuk úgy kezelték, mintha külföldiek lennének, mingy sokan közülük a háború végén vissza akarnak térni régi hazájukba. A Danzig és a többi Németországhoz csatolt kelet-európai területeken szü ideig fennállottak az áru érzetési forgalom korlátozásai. Ezeket most feloldák. Külön szabályozást nyert az ellenséges külföldi való fizetési forgalom. Németország a háború viszonyok közepette is fenntartotta a törlesztés kamatfizetési kötelezettségeket. Amennyiben álnközi megállapodások történtek, engedélyt adt a készpénzfizetésre, vagy funding-kötvényekkel törlesztésre.

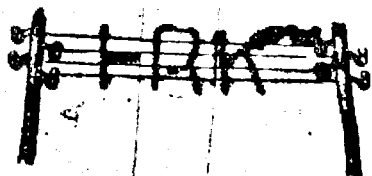
Ahol azonban ilyen egyezmények nem állanak fenn, nem adtak ki többé fundibonokat sem. A semleges államokkal olyan megapodások történtek, hogy fizetéseket folyósíthat nem ellenséges államok polgárainak. Az ellenséges államok közötti fizetési forgalom tilos, de a zár számlákat érintetlenül hagyják. 1940. februárján vezették be az ellenséges polgárok németországi vagyonának kötelező bejelentését. Ugyanakkor általános érvényű tilalmat hoztak a vagyonokkal ó rendelkezés tekintetében.

zásánál megvizsgálják, hogy egyes ipari vállalatok tőkeiből mennyi belföldi és mennyi külföldi tőke; a belföldi tőkén megvizsgálják, hogy mennyi abból román tő és mennyi a kisebbségi állampolgárok tőkéj.

A nyersanyagbeszerzés kérdését már eddig behatóan tanulmányozták ésből a szempontból az képezi tanulmányozatárgyát, hogy a megváltozott viszonyok közű az ipar nyersanyagellátása miképpen bíztható. Hasonló a helyzet a termékek elhelyezés szempontjából is, tekintve, hogy a március 4-irrogító törvény életbeléptetése óta a gyáraktermelése intenzív ellenőrzés alatt áll. Hasonló helyzet az árak ellenőrzésénél is.

A személyzeti problémamegoldásánál az a főszempont, hogy a szakszennyzet kiképzése hogyan biztosítható.

Mindeme kérdések tanulmányozásánál állandó számítások történnek ra vonatkozóan is, hogy megfelelő reorganizációval mennyiben volna csökkenethetők a vámtételek anélkül, hogy az ipar versenyképessége csökkenne, a környező államok iparával szemben.

A IPAOS

Megjelenik minden más pénteken.

Redactia si editura — Szerkesztőség és
Működési Hivatal — Reditio Administrativă:
Arad, Caminul Industriilor — Iparos Otthon.
Előfizetési díjazás: intézményeknek és
nagy cégeknek 10 lei, félé 500 lei. Iparosoknak
egész évre 300 leire, félé 150 lei, negyedévre 75 lei.
Hirdetések negyedévente 6 lei. Eves költ-
seknél árendéval.

A 19 leijerjű vásárlások mentesek nemzetvédelmi illeték aló

A pénzügyminiszter az 50 leien aluli vásárlásokra is kiterjeszti a két százalékos nemzetvédelmi adó alól. A rendelet értelmében ezentúl tehát az 50 leien aluli vásárlásokra szóló jegyzékek egy nemzetvédelmi bélyegget kell ragasztani. Míg az 50 leien aluli vásárlásokra vonatkozó rendelkezés magyarországi rendelet még nem jelent meg, az érdekelt iparosok, kereskedők és közönség nincsenek tisztában az egy le nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásával. Azt hiszik, hogy ezt az egy leies bélyegget az egy-kéteves vásárlásoknál is le kell ragasztani. Ami, — igaz, — rendkívül megrázkóltatná az életteljes kisemberek életét, akik csak két-három telekben tudják beszerezni szükségleteik, akik a munkásembereket például, akik reggelire, sőt vacsorára is rendszerint 5-6 leierkényveret s egy-egy darab túró, vagy szalát szoktak vásárolni, a szegényemberekben lévő hálasszonyokét is, akik — mert több pénzük — két-három leies telekben szokták fűszerneműiket megvásárolni. Megelégedéssel várjuk azonban meg, hogy a rendelet megérkezése után az összes vásárlások mentes nemzetvédelmi illeték kötelezettsége alól, azaz a 20-50 leijig terjedő vásárlások utáni az egy leies nemzetvédelmi illeték lefizetése.

A nyolcórás munkaidő csak külön miniszteri engedéllyel emeli aradi munkakamara arról értesült, hogy egyelőre tévesen értelmezték a munka rendjében való szabályozásáról a Monitorul Oficial 24-iki számában megjelent törvényt és ezért alkalmazottait, hogy nyolcórán pihenjenek anélkül, hogy a vállalat az említett nyolcórás feltételeknek eleget tett volna munkakamara erre való tekintettel felhívja a kereskedelmi és szállítási vállalatok figyelmét a körülményre, hogy a törvényes munkaidő nyolc óra és ennek meghosszabbításait törvény értelmében csak külön miniszteri engedéllyel hajtható végre jól ismert esetekben, vagyis ha az a termelés, nemzetvédelmi érdekében történő gyarapítása, ország szükségleteinek biztosítása, valamint fontosítások által előidézett munkahelyi szükségessé. Így tehát napi nyolc óránál többet csak vállalatoknál dolgozhatnak az alkalmazottak vállalatok a munkahelyi minisztérium külön engedélyével.

ALKALMAZKOD

Mandulánét fogad fel:

— Nézz, lelén felfogadom magát, de figyelmeztetem, ha teljesen tönkre mentünk. Magának egyedül főzni, takarítani, mosni, a gyerekekre vigyázni a fizetését se fogja pontosan kapni.

— Nem baj, sága, én egy „Mädchen für Alles” vagyok.

— A nemzetközi adó fizetése az alvállalatoknál. Ismeretes, hogy a közhatóságok javára történő szállítási kötelezettség, mint vevő nem tartozik két százalékos nemzetvédelmi adó fizetési. Ennek kapcsán felmerül a kérdés, hogy fizetendő-e és ki által fizetendő az adó olyan esetben, ha a hatósági szállító az áru részét mástól szerzi be, vagy a vállalkozás egyrészt végzetlen. A pénzügyminiszter döntése egyben az, hogy az alvállalkozó szállító utána fizetendő a nemzetvédelmi adó, amelyet a fővállalat visel, anélkül, hogy azt a rendelő hatóságra bocsátja.

Milyen eljárás szerint helyesbitik a kétszeresen kirótt adókat

A múlt évi adó áthozataláról szóló 1940. április elsején kelt törvény 4-ik cikke értelmében azokban az esetekben, ha megállapítást nyer, hogy valakire kétszeresen vetették ki adót, a törvényellenesen kivetett adót le kell írni, azonban csak az érdekelt fél kérelmére és csak a benyújtott kérvény keltétől számítva.

Az új adókirovást tartalmazó jegyzőkönyvek kikészítésével kapcsolatban kiderült, hogy igen gyakori az az eset, amikor a felekre tévesen vetették ki az idei adójukat. Ezeket azonban nem szabad összetéveszteni a kétszeres megadóztatással. Ha egyszerű számítási tévedésről van szó, ennek kijáratát közigazgatási úton kell kérni. Hasonlóképpen kell eljárni akkor, ha valakire egy másik hasonló nevű személy adóját vetik ki, ami a leggyakoribb eset. A pénzügyi közegek ugyanis, különösen nagyobb városokban, az eltűnt adófizetők után a bejelentő hivatalnál nyomoznak és bizony sokszor alaposabb és tüzetesebb vizsgálat nélkül is hasonló nevű olyan emberektől követelik a mások adójának megfizetését, akik az adóval sohasem tartoztak.

Egészen más az eset akkor, ha valakire az adót kétszeresen rótták ki. A gyakorlatban kétszeres megadóztatásnak csak az olyan adókirovást tekintik, amikor valakire ugyanarra az időre ugyanazt az adót kétszeresen vetik ki, vagy ugyanarra az időre és ugyanarra a jövedelemre kétféle adót rónak ki.

Ilyen eset főképpen a vállalkozóknál fordul elő, akiket tudvalevően egészen speciális szabályok szerint adóztatnak meg a vállalkozásaikból eredő jövedelmek után. Sűrűn előfordul, hogy a törvény kifejezett rendelkezése ellenére ugyanarra a vállalkozóra és ugyanazon vállalati jöve-

delem után kirójják a vállalati adót is és a kereskedelmi adót is. Ez tipikus esete a kétszeres megadóztatásnak.

Az új törvény értelmében ilyenkor a félnek a legsürgősebben kérvényt kell benyújtani a tévesen kivetett adó leírásáért. Kérvény nélkül nem írják le az adót. A felet pedig mindenképpen károsodás éri, mert a tévesen kivetett adót is csak a kérvény kelténél napjától írják le. Megtörténhetik tehát, hogy valakire április 1-től kezdve kétszeresen vetették ki az adót, de ő azt esetleg csak július 15-én tudta meg, amikor mind a két adókirovásról megkapja a kivetési jegyzőkönyvet. Még akkor is, ha a kikészítés napján azonnal beadja a kérvényét, április 1-től július 15-ig mind a két adót fizetni tartozik, dacára annak, hogy nyilvánvalóan tévedés fordult elő terhére. Ez tulajdonképpen méltánytalan és az eddigi helyzetnél súlyosabb is. Mostanáig ilyen esetekben a téves megadóztatás kezdetétől fogva számították a tévesen kivetett adó leírását.

Felmerül ezzel kapcsolatban az a kérdés, hogy a kétféle adó közül melyiket kell leírni? Természetes, hogy amennyiben az egyik adót törvényellenesen vetették ki, akkor a törvényellenesen kivetett adót írják le. Ha ez nem állapítható meg, vagy mind a két adó alapján véve törvényes, akkor a másodszor kivetett adót kell leírni, nevezetesen azt, amely a kétszeres megadóztatást okozta.

Mindenestre feltétlenül szükséges a kivetési jegyzőkönyvet alaposan áttanulmányozni és ha bármilyen tévedés fordul elő, nyomban intézkedni. Minél később reklamál az adózó, annál tovább kell a tévesen vagy kétszeresen kivetett adóját is megfizetnie.

A szesz és szeszestitalok új monopol-árai

A Hivatalos Lap augusztus 14-i száma közli a Szeszmonopol ama rendeletét, amelynek alapján a pénzügyminiszter, illetőleg a Szeszmonopol vezérigazgatósága a szesz és szeszestitalok árát felemelte. Az áremelés minden monopol alkoholtermékre vonatkozik és a rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A rendelet szerint az összes lerakatok és árusítók augusztus 13-i esti készletét felleltározzák és eme készletek után megállapítják az árkülönbözetet, amelyet a tulajdonosnak tíz napon belül a Szeszmonopolhoz be kell fizetnie. Ezzel kapcsolatban az ellenőrző közegek szeptember 1-ig részletes jelentést küldenek be a Szeszmonopol vezérigazgatóságához az elért eredményekről. Az áremelkedéssel

egyidejűleg a Szeszmonopol vezérigazgatósága fel-emelte úgy a nagybani, mint a kisbani eladók jutalmát, illetőleg hasznát.

A rendelet szerint a felemelt árak a következők: 95 fokos szesz literenként 140 lei, 40 fokos pálinka 58 lei és két lei aviatikai illeték; 32 fokos pálinka 46 lei és két lei aviatikai illeték, 30 fokos cujka 56 lei, 96 fokos denaturált szesz 40 lei, 95 fokos denaturált szesz 60 lei. A fenti árak mellett a detail eladók (kocsmák, bogdák, éttermek, fűszerüzletek, gyógyszerárak, drogériák) a fogyasztókak a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket is kötelesek felszámítani.

A fentiekhez hasonlóan emelkedtek az összes monopolilletékek is. Az összes áremelkedések augusztus 14-én reggel léptek életbe.

Hat ezrelék a számlabélyeg

A bélyegtörvénynek most megjelent módosítása szerint az iparosok és kereskedők számláira 6 ezrelékes bélyeg alkalmazandó. A törvény megfelelő szakaszához újabb, bekezdéseket illesztettek, a melyek szerint, ha a rendelést a kartell vagy eladási központ irodája veszi fel, úgy tartozik bélyeges számlát a gyár kiadni az eladási szerv részére, még akkor is, ha az áru ténylegesen nem is adatik át a központi eladási irodának, vagyis az tisztán elosztó és irányító munkát végez. A másik eset az, amikor a kartellközpont maga számlázza le a rendelésnek a szállítás alá kerülő árut, úgy ezen a számlán ki-vill bélyeges számlát tartozik kiadni annak a gyárnak, vagy termelőnek, aki ténylegesen megküldi az árut. Ugyanígy kötelező a számla kibocsátása akkor is, ha egy szerv gyűjti az árut és azt a termelők között elosztja. Ez vonatkozik úgy a törvényesen, mint a magánkezelésben lévő alakult vállalatokra. Az elmondás az, hogy az ilyen szervek a megbízott jogi szerepével bírnak és az általuk végzett eljárás külön jogügyletet képez.

OK ÉS OKOZAT

Pecsenye úr és noje bécsiszeletet esznek egy nyári vendéglőben.

— Ez a szelet ehetően, — panaszkodik az asszony. Képtelen vagyok megenni.

— Mindjárt rágható lesz, — jegyzi meg egykedvűen Pecsenye úr, — csak emeld fel a fátlyolodat.

— Pótbéhozatali engedélyeket adnak ki a lipsei mintavásáron vásárolt árucikkek behozatalára. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a lipsei mintavásáron vásárolt árucikkek behozatalának lehetővé tétele végett pótbéhozatali engedélyeket adnak ki. Ilyen behozatali engedélyeket azonban csak azon kereskedők kaphatnak, akik egyébként is behozatali joggal rendelkeznek. A vonatkozó kérvényeket később megállapítandó időpontra kell beadni.

ANNYI BAJ LEGYEN

Porcogó úr bemegy egy külvárosi cukrászdába és rendel egy tortát. Megkóstolja és azt mondja:

— Hé, ez a torta szappanízű.

— Annyi baj legyen, — felel udvariasan a cukrász, — majd kicseréljük.

— Igen, igen, de én ebbe már beleharaptam.

— Annyi baj legyen. Olyant hozok helyette, a melybe szintén bele van már harapva.

— Fiókot állított fel Kolozsváron a Kisiparosok Hitelezőintézete. A Kisiparosok Hitelezőintézete 1937-ben állították fel Bucuresti központtal, az állam és a Jegybank részvételével. Az intézet nemrégiben Kolozsváron fiókot állított fel, melynek vezetésével Gheorghe Orasteanu bírták meg. A fiók most felhívással fordult a kolozsvári kisiparosokhoz, hogy jelentkezzenek kölcsönigénylősekkel. A fiók háromféle kölcsönt folyósít, 3-12 hónapos úgynevezett „termelési” kölcsönt, 1-5 éves beruházási kölcsönt és 5-20 éves hosszulejáratú kölcsönt.

Milyen átmeneti intézkedéseket tartalmaz az új kereskedelmi törvény?

1940 szeptember 15-én új kereskedelmi törvény lép életbe. Az új rendelkezések számos újítást tartalmaznak, azért szükséges volt átmeneti időre, hogy az érdekeltek a követelményeknek eleget tehesse. Ezt a határidőt a törvény a következőkben szabta meg:

A kereskedők és kereskedelmi cégek hathavi időt nyertek, hogy a cégekre vonatkozó rendelkezéseknek eleget tegyenek.

Az új kereskedelmi törvény 87. és 90. szakaszaiban előírt hirdetést 3 hónapon belül kell eszközölni.

Azok a kereskedelmi társaságok, melyek 1940 szeptember 15-én törvényes alakulás alapján működnek, minden más alakítás nélkül tovább működhetnek.

Az alakulóban lévő kereskedelmi társaságok be kell tartásuk az új kereskedelmi törvény rendelkezéseit. Az eddig eszközölt lépések azonban érvényben maradnak, ha az új K. T. rendelkezéseivel nem ellentétesek.

A szabálytalanul alakult kereskedelmi társaságokkal szemben az új K. T. 133. és 153. szakaszait kell alkalmazni.

Az 1940. szeptember 11-én működő kereskedelmi társaságok további működésére vonatkozóan 1941 január 1-től kezdődően az új K. T. rendelkezéseit irányadók. A 236. és 254. szakaszok azonban már azept. 15-től kezdve irányadók. Ezen határidőig a betéti társaságok, részvénytársaságok és korlátozott felelősségű társaságok kötelesek alaptörvényüket és alapszabályukat összhangba hozni az új K. T. imperatív rendelkezéseivel. Ellenkező kikötések semmisétek.

Azok az igazgatók felügyelőbizottsági tagok és adminisztrátorok, akik 1940 szeptember 15-én alapszabályellenes kölcsönrel tartoznak a társaságnak, melyek tagjai sorában helyet foglalnak, kötelesek 5 éven belül visszafizetni tartozásaikat, amennyiben rövidebb idő nem volt kikötve. Ellenkező esetben elvesztik megbízásukat.

A részvények névértékére vonatkozó és az új K. T. 196. szakasz 1. bekezdésében foglalt intézkedést, továbbá a kötvények névértékére vonatkozó és a 263. szakasz 2. bekezdésében foglalt intézkedést, végül a korlátozott felelősségű alakult társaságokra vonatkozó és a 165. szakaszban foglalt intézkedést nem alkalmazták az 1940 szeptember 15-én működő társaságokkal szemben. Későbbi alapítókérelmes vagy kötvénykibocsátás esetén az új K. T. rendelkezéseit alkalmazandók. Ugyancsak az új K. T. rendelkezéseit alkalmaztatnak akkor is, ha a részvényeket kicserélik átalakítják vagy ideiglenes címleteket bocsátanak ki.

Amennyiben valamely társaság az előbbi rendelkezések folytán különböző névértékű részvényekkel rendelkezik, a szavazati jogot az új K. T. 217. szakasza értelmében kell gyakorolni, a szavazatot azonban a részvények névértékére szerint kell számba venni.

Az 1940. szeptember 15-én működő részvénytársaságokat az új K. T. 134. szakaszában írt és a minimális alaptörvényre vonatkozó rendelkezés nem érinti.

A zálogban lévő, vagy haszonélvezettel terhelt részvényekre az új K. T. 221. szakasza csupán akkor vonatkozik, ha a zálogjog, illetve haszonélvezeti jog 1940. szeptember 15. után keletkezett.

A felszámolás alatt lévő kereskedelmi társaságokra az új K. T. nem vonatkozik.

Az 1940. szeptember 15-én működő részvénytársaságok az új törvényes rendelkezések (átmeneti intézkedések) érdekében korlátozott felelősségű társaságokká alakulnak.

Az 1940. szeptember 15. előtt létrejött jogügyletekre a régi törvény rendelkezései vonatkoznak. A perekben — amennyiben első fokon még nem döntöttek — az új K. T. eljárási szabályait alkalmazandók. A régi törvény értelmében előterjesztett kérelmek illetékes helyre tetetnek át.

A csődtömeggondnok hatáskörét a kiküldött bírósági és a törvényszék a tömeggondnoki díjakat megállapítja. A hitelezőbizottság tovább folytatja működését. A tömeggondnok által kezelt értékeket és irattárat át kell adni a kiküldött bírónak.

Amennyiben a kereskedő üzletkörével még 1940. szeptember 15. előtt felhagyott, a csődkérvényt el kellene a régi K. T. rendelkezéseit szerint kell előterjesztetni.

Az önkormányzati régi Kereskedelmi Törvénynek a moratóriumra vonatkozó és Erdélyre is kiterjesztett rendelkezéseit továbbra is alkalmazandók, ha a moratórium iránti kérelmet a régi törvény uralma idején terjesztették elő.

A kereskedelmi cégjogszóló megváltoztatás bejegyzésének érvénye változatlan marad. A cégjogszóló hatáskörének megszűnésével az új K. T. rendelkezései értelmében kérhető.

A már megkezdett elvállalás vonatkozásában a régi törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha azonban az új törvény rövidebb elvállalási időt ír elő, ezt kell alkalmazni és kezdetét 1940 szeptember 15-től kell számítani.

Amennyiben valamely törvény vagy rendelet a Kereskedelmi Törvényre hivatkozik, 1940. szeptember 15-től mindig az új K. T. szakaszát kell alkalmazni.

A cement új ára

Bucurestiből jelentik: A cement árára vonatkozóan a nemzetgazdasági minisztérium a következő határozatot hozta: A portland cement 1935 május 9-iki miniszeri határozattal megállapított egység ára, amely tíz tonnás vagonként 15.600 lei volt, továbbra is fennmarad. Ez az ár az ártábla és az egész országba való szállítással értendő, a 15.600 leibe azonban a csomagolás, bélések, forgalmi adó, fogyasztási illeték, közszolgálati adó és bejegyzési illeték nincsen beleszámítva. A hadsereg és CFR december 31-ig bezárólag a cement vagonját 14.000 leiert kapja, ugyancsak az előbb felsorolt költségeken kívül. A kicsiben árusított cementre vonatkozóan az 1935 május 9-én kibocsátott 17512-es számú miniszeri határozat érvényes továbbra is. Végül közli a most megjelent miniszeri rendelet, hogy a „Titan” gyárak felhatalmazást kaptak, hogy a Bucurestiben és Ilfov megyében eladott cement árához a Comarnic és Bucuresti északi pályaudvar között felmerülő vasúti szállítási költségeket is hozzászámíthassák.

A bárányhús mindennap forgalomba hozható. A húshiány bizonyos mértékben való csökkentése érdekében a földművelésügyi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy a bárányhúst a mészárszékek naponta forgalomba hozzanak.

Behívottak perelnek bélyegzése. Az igazságügyi minisztérium július 9-én kelt rendeletével megengedte, hogy a behívottak perében a tárgyalás során bírság nélkül róhatják le az előírt bélyegilletéket. A rendelet érvényét most 1941. január 1-ig meghosszabbították.

VESZES TEVEDÉS

Döcög és Pöcög kártyának. Elvezetve csak Döcög lecsapja a kártyát és ráordít Pöcögre:

— Nem játszom veled, te egy kíváncsi és hamiskártyás vagy, láttam, hogy egy ász a zsebedbe tettél.

— Már bocsás meg, — felelte indoklással Pöcög, miközben két királyt és egy ást húz elő a zsebéből — és neked ász!

BETELJESÜLÉS

Papucs úr haldoklik. Amikor már érzi, hogy csak percek vannak hátra, egy hatalmas borítékban, ötepecsétetes levelet ad át a feleségének.

— Rózsám, — rebegi elhaló hangon, — ígér meg, hogy ezt a levelet csak halálom után bontod fel.

— Megígérem, — feleli a sírástól elcsukló hangon az asszony, mire Papucs hátrahanyatlik és meghal. Az asszony ekkor kinyitja a borítékot és reszkető ujjakkal veszi elő belőle a levelet, amelyen ez áll:

— Végre egyedül.

A pénzügyminiszter új utasításai a forgalmi adó ellenőrzésére. A pénzügyminiszter a nemrég megalakult pénzügyi repülőbizottságokat a forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatok legszigorúbb ellenőrzésére utasította. E bizottságok már meg is kezdték munkájukat, azoknak az utasításoknak megfelelően, amelyeket nemrég állapított meg a pénzügyminiszter, a forgalmi adó ellenőrzésével kapcsolatban.

Temesváron megjelent az egységes népszámlálás. A temesvári náción megjelent a kormány által bevezetett egységes népszámlálás, amelynek négy fajtája van. Az első csoportba tartozó számpannak 35—45 százalékos a zsírtartalma és ára 42 lei kilogrammonként. A második csoportba tartozó számpannak zsírtartalma 45—60 százalékos és eladási ára 48 lei, a harmadik csoportba tartozó számpannak 65—70 százalékos zsírtartalma és 72 leibe kerül kilónként, míg a negyedik csoportba a tojleszt-számpannak tartoznak és ezek ára kilogrammonként 82 lei. Ezen népszámlálás eladása kötelező és minden kereskedő gondoskodjék beszerzéséről.

A vámnál levő áruk importengedély nélkül kiadása. Megítült, hogy a nemzetgazdasági miniszter megengedte, hogy a vámhivatalhoz július 1-ig beérkezett árukat az importőrök importengedély nélkül vámolhassák el. Az elvámolási határidőt augusztus 31-én állapították meg. A nemzetgazdasági és pénzügyminiszterek a vámhivatalokhoz részletes utasításokat küldtek az ilyen áruk elvámolására, mivel a nemzetgazdasági miniszter az augusztus 31-i határidőt nem hosszabbítja meg és az ilyen tételeket e hó végéig likvidálni akarja.

A PENZGYI ELLEŐRÖK TASKÖRE

A Monitorul Ots máj 9-iki számában megjelent minisztériumhatározat szabályozza a forgalmi adó ellenőrzésére kinevezett vállalatok mellé beosztott pénzügyi ellenőrök hatáskörét. Eszerint az ellenőrök a gyári eljárás teljes tartalma alatt kötelesek jelenlenni, az általuk lefektetett könyvekkel tartozni a készárú és nyersanyag belépése és kimenetelét bevezetni. Személyesen felelősek az ellenőrzés hiánya miatt előállott visszaélésekért. A gyár kötelesek lákást és irodát adni az ellenőröknek, számukra az ellenőrzést lehetővé tenni és minden könyvükbe és feljegyzésükbe — amelyeket a forgalmi adó szempontjából fontos — bejegyzést adni.

Aradi Iparosok Tejetkeztési Segélyező Csoportja

ERTESITÉS

Az Aradi Iparosok Tejetkeztési Segélyező Egyesülete igazgatóságát folyó július 21-én tartott ülésén megállapította, hogy az „A” Csoport fizető tagjainak száma 253-ra csökkent. Ennek következtében az igazgatóság az alapszabály 8. §-a értelmében 1941. évi szeptember 1-je után elhaló „A” tagok tejetkeztési segélyét 9000.— leiben állapította meg.

Directiunea Grupului de Ajutor la Imortalitate a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restaurant si cotizatiile lor, sa achite veniturile in interesul propriu, fiindca in conformitate §-ului 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica dand membrilor decedati intre timp, nu s poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt adand dupa urmatoarea membri decedati:

Az aradi Iparosok Tejetkeztési Segélyező Egyesülete igazgatósága értesít a csoport azon tagjait, akik halálukról járulékaikat hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezik, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §. értelmében tagsági joguk automatice megszűnik azaz, ha a tag közbe elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjainak után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1192 Ioan Kramer János, 1193 Richard Fabritius Richárd, 1194 v. l. Petru özv. Knap Péterné, 1195 Francisc Damian Ferenc.

In Grupa B. Csoportban: 1138 v. l. Pavlo özv. Farkas Pálné, 1139 s. Sebastian Wirth Sebestyenné, 1140 Mihail Gyurmat Mihály, 1141 s. l. Ludovic Czinczár Lajosné, 1142 Ladislau Kovács László, 1143 v. l. Sismund Simon Zsigmondné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Hálkocet Segélyező Csoportja

Directiunea Grupului de loare in cas de deces a Reuniunii Civile de Facere din Arad prin aceasta comisió sa achite si sa cotizatiunile de deces sunt scadente până la următorul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Hálkocet Segélyező Csoportját igazgatóság ezúton kéri a tagjaival, hogy a halálukról járulékok a következő sorozatokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban: 1106 Stefan Kovács Istvánné 1076, Ludovic Keleti Lajos 1077, v. l. Ioan Máday Jánosné 1078 s. l. Ludovic Czinczár Lajosné 1079, Iosif Fröhner József 1080.

In Grupa II. Csoportban: 1127, 1. Stefan Kovács Istvánné 1126, v. l. Csák Szokán Károly 1127, Mitru Iovita Demeter, 3. s. l. Ludovic Czinczár Lajosné 1129, Gheorghe Jánosné Géza 1130, Iosif Fröhner József 1131.

Ismeretlen helyen tartózkodó tagjainkat felkérjük, hogy saját érdekükben aradi irodánkban, Muresianu-ucca 20. sz. alatt mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Tóth Károly 2128—131, Kth Györgyné sz. Dergan Vilma 4318—1951, s. l. Vasilené 3230—2476, Medve József 4078—2492, özv. Knotz Ferdinándné 2909—1142, özv. Jánosné Józsefné 3320—1487, Hunyadi Ilona 3231—155, özv. Mühlhoffer Kálmánné 2267—152, Ciordas Ignatie 2206—1501, Vladoiune Jánosné 3439—627, Erdős Pálné 2510—2580, s. l. Lunga Vasile 3657—3021, Patean Pavel 2492, Sándor Ilie 2067—2493, Hidvéghy Géza 4586—2963, Cs. Szabó János 4308—18, Jakab Jánosné 4220—1058, id. Képes Mihály 365—2522, Molária 2219—2172, Orbók Lajosné 365—2522, Tolan Petru és neje 4820 (21—84, Loszmycz János 4588—2964, Szendrői Lajos 3785—1359, Székely József 3403—1664.